

F610912

Folyóirat

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 165 Ft

XVI. évfolyam 12. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * **2009. december**

A tartalomból:

IN MEMORIAM - Hunya Alajos - 4. o.

BÖLLÉRPÁLINKA verseny - 20. oldal

Öregszőlői iskolák emlékére - 16. oldal

Iskolai vacsora a Szent Gellértben - 9. oldal

Egészség-nap

(Karda Beáta és Uhrin Bendekek) - 12. o.

Karácsonyi ajándék melléklettel!

BÉKÉS, BOLDOG KARÁCSONY!

Timár Máté:

Hol az a régi Betlehem?

- Timár Mihály atyámfának -

Hol az a régi Betlehem?
Csákány zuhant a tanyákra,
s hol lel József és Mária
ökrös-szamaras istállócskára?
Ha – csak nem a lázas szívünkben
- a Nihil, a Rossz, vagy Chardin a kulcsa -,
s a kor jéghideg betonjába öntve
a magunk-keresés gyalogútja...

Hol az a régi Betlehem?
Olyan jó lenne megtalálni,
mai ésszel, mai igénnyel
pásztorai közé beállni,
s úgy énekelni, lelket váltva,
szólamán szívnek-értelemnek:
Dicsőség mennyben az Istennek!
Békesség földön az embernek!

* * * * *

Áldott karácsonyt, és
boldog új évet kíván minden
kedves Olvasónak

a Szerkesztőség
és az
Endrődiek Baráti Köre

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

AZ ENDRÓDI KÖZÖSSÉGI HÁZ DECEMBERI PROGRAMJA

- December 1. 14.00 – 16.00 árusítás
 December 2. 9.00 – 12.00 árusítás
 December 3. 18.00 – 20.00 Gazdakör
 December 4. 14.30 – 16.30 árusítás
 December 7. 16.00 – 17.00 Nyugdijas klub
 December 7. 19.00 – 21.00 Jóga
 December 8. 13.00 – 17.00 árusítás
 December 9. 15.00 – 16.00 Barátság klub
 December 10. 18.00 – 20.00 Gazdakör
 December 12. 12.00 Cukorbeteg Klubja ebéd
 December 14. 19.00 – 21.00 Jóga
 December 15. 9.00 – 12.00 árusítás
 December 16. 15.00 – 16.00 Barátság klub Karácsonya
 December 17. 9.00 – 11.00 termékbemutató
 December 17. 16.30 – 17.30 Ovi karácsony
 December 17. 18.00 – 20.00 Gazdakör
 December 19. 17.00 - KDNP vacsora
 December 21. 9.00 – 17.00 árusítás
 December 21. 19.00 – 21.00 Jóga
 December 23. 15.00 – 16.00 Barátság klub
 December 28. 18.00 - Nyugdijas Klub év végi vacsorája
 December 31. 18.00 - Zártkörű szilveszteri buli

XII. Szaloncukor Kupa

Ismét megrendezésre kerül a hagyományos Nemzetközi Gyermek Labdarúgó torna 6 csapat részvételével.

Helyszín: Varga Lajos Sportcsarnok

Időpont: 2009. december 12. 9,00- 16,00 óráig

Sok szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

Köszönet az 1 %-ért

Köszönet mondunk mindazoknak, akik a 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-át alapítványunk részére felajánlották. Összesen ez 223.075,- Ft volt, melyet 2008-ban az APEH számlánkra átutalt.

Ezt a teljes összeget a három egyházi temetőben összegyűlt szemét elszállítására és ártalmatlanítására fordított összeg részbeni fedezetéül használtuk fel.

Az Endrődi Szent Imre Egyházközségért
Közhasznú Alapítvány Kuratóriuma

Eladó

- Endrőd, Dózsa u. 9. sz. lakóház: 3 szobás, összkomfortos (916 m² udvar, a ház ebből kb. 100 m²)
- Ridegvároson 2 föld: 0,1367 HA és 0,732 HA
- BL-7 dízelmotor darálóval és fűrészgéppel
- kézi kukoricamorzsoló
- prés, boroshordók, traktor pótkocsi, vetőgép

Érdeklődni lehet az endrődi plébánián:
Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 20/9457-843 vagy 66/283-940

KÖSZÖNETET MOND és áldott karácsonyt, boldog-békés, sikeres új évet kíván: Az Öregszőlői Gyermekekért Alapítvány támogatóinak, 1%-ot adományozóinak, az Öregszőlői Rendezvény Támogatóinak

AZ ÖREGSZŐLŐI GYERMEKEK NEVÉBEN:

Pésó Béláné ny. pedagógus

KÖSZÖNETET MOND és áldott karácsonyt, boldog-békés, sikeres új évet kíván: az öregszőlői és környéki iskolák emlékhelyeit alakító tanulóinak és tanítóinak.

Az öregszőlői iskolák emlékhelyeit kialakító támogatóknak:

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának

Várfi András polgármester úrnak

Dr. Csorba Csaba jegyző úrnak

Jakus Imre Öregszőlői önkormányzati képviselőjének

A Műszaki Osztály vezetőjének és dolgozóinak

A GYOMASZOLG vezetőinek és dolgozóinak

Az EMLÉKOSZLOP készítőinek:

Balog Péternek, Hanyecz Lászlónak, Szakalos Tibornak és

Vaszkó Zoltánnak

Pésó Béláné ny. pedagógus

FELHÍVÁS

JÓTÉKONY CÉLÚ ADAKOZÁSRA!

Az Élet Másokért Közhasznú Egyesület, a Templomos Lovagrend Árpád-házi Szent Erzsébet Kommandája, a Templárius Alapítvány, a helyi kereszténydemokraták, a Karitás Gyomaendrődi csoportja, és sokan mások idén újra megrendezik a

VIII. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

jótekonny célú adakozását.

Terveink szerint az Élet Másokért Egyesület és a Templomos Lovagrend Árpád-házi Szent Erzsébet Kommandája részéről 25 gyomaendrődi, tartósan beteg gyermeket nevelő családot, valamint 200 moldvai csángó családot szeretnénk ebben az esztendőben is megajándékozni a nagylelkű segítségnek köszönhetően.

Helye: Jézus Szíve Katolikus Templom

(Gyomaendrőd – gyomai városrész)

Idéje: 2009. december 17. (csütörtök) du. 14⁰⁰ óra

A moldvai ünnepség helyszíne és időpontja szervezés alatt.

Gyűjtünk: az elmúlt évekhez hasonlóan tartós élelmiszert, édességet, írószert, játékokat, könyveket, stb., ami egy gyermek számára örömet jelenthet.

A FELAJÁNÁSOKAT A KÖVETKEZŐ CÍMEKRE VÁRJUK:

Vaszkó Sándorné, Gyomaendrőd, volt OTP melletti könyvelőiroda
Szent Imre Plébánia, 5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.
Közösségi Ház, 5502 Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

AKI ANYAGILAG SZERETNE SEGÍTENI, AZ A KÖVETKEZŐ CÍMEN TEHETI MEG:

Számlaszámunk:

Élet Másokért Egyesület

K&H Bank: 10402245-50505148-49571008

Templárius Alapítvány

Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet: 53200015-11060273

A felajánlót kérjük, hogy adóigazolás miatt adószámukat feltétlenül tüntessék fel a befizetés során a közlemény rovatban.

Gyomaendrőd, 2009. november hó

Ungvölgyi János kuratóriumi elnök és
Vaszkó Sándorné egyesületi elnök

Segítségüket és felajánlásaikat előre is köszönjük!

Önnel joguk van tudni...

miről döntött a Képviselő-testület november hónapban

November 18-án egyetlen napirendi pont megtárgyalása végett ülésezett a Képviselő-testület. Erre azért volt szükség, mert „*Lépcső a jövőbe – Esélykülönbségek kiegyenlítése Gyomaendrőd város közoktatási intézményeiben*” címmel 100.000.000 Ft összegű támogatást nyert. A pályázatot az önkormányzat nevében Fülöp István Béláné által vezetett team nyújtotta be még 2008. évben. A pályázat – fenntartótól függetlenül -11 intézményt érintve készült el, kettő támogatói tag nyilatkozatával becsatolva. A többi intézmény csak a pozitív elbírálást követően ismerte meg annak szakmai tartalmát. A pályázati anyag áttanulmányozása után kerekasztal megbeszélések keretében lett a megvalósítás és fenntarthatóság megvitatva, majd azok a megjelölt indikátorok is, amelyekkel kapcsolatban kérdések és aggályok merültek fel. A kérdésfeltevés lehetőségével élve az OKMTI, a kistérségi koordinátor, pedig egy fórum keretében adott választ aggodalmainkra. A felmerült kockázati tényezők alapos átgondolása és mérlegelése után döntött úgy a Képviselő-testület, hogy nem javasolja a pályázati szerződés aláírását.

2009. november 25-én a kistérségi társulás együttes ülése:

A hét napirendi pont megtárgyalására azért volt szükség, mert a közösen fenntartott intézmények költségvetése Gyomaendrőd Város Önkormányzat Képviselő-testülete éves költségvetésének részét képezik, valamint a tagönkormányzatok szükség szerint adatokat is szolgáltatnak.

Megvitatásra került az intézmények 2009. évi költségvetésének, a Rózsahegy Kálmán Kistérségi Általános Iskola alapító okiratának módosítása, a társulás intézményeinek 2010. évi ellenőrzési terve, valamint a kistérségi intézmények 2010. évi költségvetésének koncepciója.

Az együttes ülést követően november 26-án 29 napirendi pontban kellett ismét döntést hozni, a Képviselő-testületnek. *Elfogadta a 2009. évi költségvetésének mérlegét, illetve megvitatta Gyomaendrőd város Önkormányzatának 2010. évi költségvetési koncepcióját.*

2009. évi költségvetés mérlege: (adatok E Ft-ban)

1. Táblázat

Megnevezés	2009. évi eredeti e.	Módosított előirányzat III.	Módosított előirányzat IV.
Bevétel összesen	4.067.451	4.515.958	4.579.380
Rövid lejáratú hitelfelvétel	54.000	54.000	54.000
Tartozás kötvénykibocsátásból	0	0	0
Működési kiadások összesen	2.392.975	2.743.201	2.803.865
Felújítás összesen	107.290	142.852	136.388
Fejlesztés összesen	293.036	363.635	410.235
Tartalék	1.328.150	1.320.270	1.282.892
Kiadás mindösszesen	4.121.451	4.569.958	4.633.380

A kormányzati törvényjavaslat értelmében 2010. évben az önkormányzati szférának 120 milliárd Ft-os elvonással kell számolnia. A normatív bevételek között megszűnik a közösségi köz-

lekedés normatívája, a sport feladatokhoz biztosított 500 Ft-os lakosonkénti támogatás, a közművelődési feladatokhoz nyújtott támogatás, a pedagógus szakvizsgához és továbbképzéshez nyújtott támogatás, a 430 Ft összegű tanulónkénti diáksport támogatás, az idegenforgalmi adóforintokat felére csökkentették, így az önkormányzatunknak 2010. évben 135.000 E Ft-tal kell kevesebb bevétellel számolnia.

Az elvonás közel 65.000 E Ft-tal sújtja az oktatási ágazatot, 35.000 E Ft-tal a szociális ágazatot és további 35.000 E Ft-tal a közművelődési, sport és egyéb általános feladatokat.

Ugyan a rendelkezésre álló forrás nagymértékben lecsökkent, de az ellátandó feladatok köre nem változott vagy inkább bővült, szigorodott.

Legfontosabb irányelv a költségvetés kialakításában a kötelező feladatok ellátása, továbbá a bevételek növelésének és a kiadások csökkentésének a vizsgálata. Biztosítani a folyamatban lévő beruházások és felújítások befejezését, valamint fontos elv, hogy az intézmények költségvetése az intézményvezetőkkel történő egyeztetés után alakuljon ki.

Gyomaendrőd 001. háziorvosi körzet működtetési jogának értékesítése

Dr. Jánosik Bertalan 2009. október 2. napján írásban jelezte az önkormányzatnak, hogy 2009. december 31. napjával be kívánja fejezni aktív orvosi tevékenységét. Amennyiben Dr. Jánosik Bertalan háziorvosnak a megjelölt időpontig nem sikerül értékesíteni a működési jogot, úgy az önkormányzatnak gondoskodni kell a körzet lakóinak ellátásáról. Helyettesítéssel csak meghatározott ideig láthatók el a körzet betegei, ezért a Képviselő-testületnek döntést kellett hozni arról, hogy az eljárás során az önkormányzat érdekeinek képviseletéről ki gondoskodjon. A feladattal Dr. Torma Éva intézményvezető főorvost bízta meg. A megbízás kötelezettségvállalásra nem terjed ki. Dr. Jánosik Bertalan háziorvos pedig 2010. január 1-től március végéig működési jogát fenntartva, helyettesítésével megbízta Dr. Bánki Gyula háziorvost.

Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése

A DAOP 2009-3.1.2./A, c.pályázati felhívásra kerékpárforgalom fejlesztés céljából pályázat lett benyújtva, amely 142.252.322 FT támogatásban részesült. A támogatás formája vissza nem térítendő, mértéke 90%-os. A beruházás műszaki tartalma:

Szabadság tértől a Fő úton, a járdátlan oldalban vezetne és csatlakozna a Fő út Bajcsy út kereszteződésénél található meglévő kerékpárúthoz, majd a Bajcsy úton folytatódva egészen a Kazinczy utcáig. A tervezett szakasz 2500 m hosszú.

Belterületi útfelújítás-DAOP pályázat

Önkormányzatunk folyamatosan nyújt be pályázatot a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez belterületi utak építésére és felújítására. A Városüzemeltetési Osztály az Ady Endre, Bartók Béla, Besenyszegi, Dobó István, Endrődi, Hatház, Katona József, Kosuth Lajos, Móra Ferenc, Október 6 lkt., Rác Lajos, Szabadság, Vársártéri lkt., Wesselényi, Bánomkerti utak felújítására tett javaslatot.

Sajnálatoz módon a pályázati útmutatásban szereplő kritériumok alapján csak olyan utcák felújítására lehet eredményesen pályázni, amelyek a Településrendezési Tervben gyűjtőként szerepelnek, vagy a beruházás után azzá válnak. Ennek a követelménynek csak az alábbi utak felelnek meg:

Kossuth Lajos utca, Katona József utca, Szabadság utca, Hatház utca, Besenyszegi utca.

Beruházás összköltsége:	100%	93.685.459,-Ft
Megítélhető támogatás: 90%		84.316.913,-Ft
Saját erő:	10%	9.368.546,- Ft

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íz., lepergő könnyő sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadéainkba szebb jövő!

Timár Máté

Hunya Alajos (1925-2009)

ny. pedagógus

Hunya Alajos 1925. október 25-én született Endrődön, Hunya Lajos tanító és Kovács Erzsébet htb-beli második gyermekeként.

Az elemi és a polgári iskoláit szeretett szülőfalujában, Endrődön végezte, majd Szegedre került Tanítóképzőbe. A II. világháború kitörése tanulmányait kettőtörte, mert 1944-ben bátyjával, Hunya Tiborral hadifogságba került orosz területre 1948. augusztus 22-ig. Kevesen kerültek vissza, haza, nekik sikerült, de életét bátyjának, Tibornak köszönhetette, aki mindig különös

gonddal vigyázott rá. Hazakerülése után folytatta tanulmányait a Szegedi Tanítóképzőben, ahol 1949-ben diplomázott.

Szülőfalujába került vissza Endrődre, s először Ugaron kezdett tanítani, majd Öregszőlőben folytatta munkáját. Abban az időben nagyon sok gyerek járt egy osztályba, így sokan kikerültek a kezei alól, akik mindig nagy-nagy tisztelettel gondoltak rá, s akik a mai napig megkeresték, visszajártak hozzá. Közben beiratkozott a Szegedi Tanítóképző Főiskola biológia-földrajz szakára.

1954. október 23-án házasságot kötött Galla Erzsébettel, aki akkor az óvónőképzőben tanított, majd a zeneiskola megalakulása után az iskola igazgatója lett.

Házasságukból egy gyermek született – Hunya Anikó –, aki szülei életét éppoly féltő gondnal és szeretettel kísérte végig, ahogyan szülei az övét.

A biológia-földrajz szak elvégzése után átkerült Gyomára, az akkori II. Sz. Általános Iskolába, ahol igazgatóhelyettes lett. Az igazgatóhelyettesesség mellett a frissen elvégzett két szakját is gyakorolta.

1961-ben újra beiratkozott a Szegedi Tanítóképző Főiskola mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok szakára.

1967 őszén az akkor induló Mezőgazdasági Szakmunkás-képző Iskolához került mint igazgatóhelyettes.

1970 után biológiai szakfelügyelő volt Békés megyében, járta a településeket, segítette a megyében biológiát tanító kollégák munkáját. Így jutott el Szarvasra is, ahol felkérték először központi műhelyvezetőnek, majd az akkori Járási Hivatal Művelődési Osztályának népművelési csoportvezetője lett, a 80-as évek végéig. Nyugdíjba vonulása előtt Endrődön szintén központi műhelyvezetői feladatokat látott el.

1982-ben született Krisztián unokája, majd 1990-ben Anamária, 1992-ben Krisztina.

1998-ban váratlanul vesztette el szeretett feleségét.

Egész életét családjának, gyermekeinek, unokáinak szen-

telte. Rajongásig szerette lányát, unokáit.

Munkáját többször részesítették elismerésben, ezek a következők voltak:

- Szocialista kultúráért elismerés
- Szolgálati éveinek elismeréseként ezüst, majd arany oklevél és kitüntetés
- Aranydiploma, majd ez év júniusában pedagógusnapkor gyémántdiploma

Rövid betegség után, 2009. november 19-én, felesége nevenapján tért haza az Égi Hazába.

***

Megemlékezés a temetési szertartáson

Elhunyt testvérünk tevékeny életű, sokat dolgozó, családjáért élő ember volt. – Reményünk szerint – ajkára adhatjuk Szent Pál ismert szavait: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos Bíró.” (2 Tim 4,5)

A jó harcot megharcoltam...

Elhunyt testvérünk élete jó harc volt, mert a becsületes megélhetésért, családjá boldogulásáért küzdött.

Évtizedeket töltött eredményesen a pedagógusi pályán, melyet nem munkahelynek, hanem élethivatásnak tekintett. Volt tanítványai is nagyon tisztelték, szerették, sokan tartották vele a kapcsolatot.

Özvegyi éveit is igyekezett tartalmasan eltölteni.

Szeretett kertészkedni, kikapcsolódás volt számára. Írogatott a helyi lapoknak, többek között a Városunk újságnak is.

A hitet megtartottam...

Az emberek gyakran dicsékszenek azzal az örökséggel, melyet szüleiktől kaptak. Ezek inkább anyagi javakra vonatkoznak. Vannak nem anyagi értékek is: ilyen az emberség, a családszeretet, és a keresztény hit. Mindhárom tulajdonság megvolt benne, mindezeket az értékeket hordozta, ezek az értékek alakították életét.

Ezért volt olyan mély és bensőséges szeretetkapcsolata leá-

nyával és családjával. Ez a családszeretet emberségéből és hitéből fakadt. Betegségében testi-lelki támasza leánya és családja volt.

Családszerető szívében hely kapott bátyja és családja, valamint Orsi unokatestvére is.

Most készen vár az örök élet koronája...

És aztán elindult a betegség göröngyös keresztútján az Égi Haza felé...

Mindvégig bízott a gyógyulásban. Utolsó idejében Dr. Frankó Károly háziorvosa volt nagy segítségére.

Két napig volt az Őszi Napsugár Idősek Otthonában. Köszönet a gondozóknak a szeretetteljes kétnapi ápolásért, és köszönet Margitka néni segítségéért is.

Keresztútja végén földi élete 8 nappal ezelőtt beteljesedett. Átlépte az evílág és túlvílág küszöbét. Hisszük, hogy Isten országában már találkozott szeretett Erzsébet feleségével és Krisztián unokájával.

Életét ismerve őszintén reméljük, hogy meghalt testvérünk tartalmas földi életével kiérdemelte a jó harcosok jutalmát és az igaz Bíró már átnyújtotta neki az örök élet koronáját.

Szent Pál Szeretethimnuszával mi is elmondhatjuk: 1Kor 13.12

Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről színre... Addig megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet.

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

Játsszunk most együtt!

A Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda Diákönkormányzata hetedik éve rendezi meg a „Játsszunk most együtt!” játékdélutánt. Második éve ez a program a „Gyere velünk, mozdulj velünk!” játék-sport-túra háromrészes programsorozat első állomása.

2009-ben november 10-én volt a játékdélután, külön a kis- és nagydiákok részére, osztályonként 6 fő részvételével. A nagyoknál Kónya Márta Diákönkormányzat vezető pedagógus köszöntője után megalakult a 4 csapat, s a menetlevelek átvételével kezdetét vehette az önfeledt játék.

A csapatok a Fő úti és a Hősök úti iskolaegységben egyaránt forgószínpadszerűen, több helyszínen tanulhattak újabb és újabb játékokat. Volt ugrókötelezés párban, körjáték: Megy a gyűrű, Csaváros bravo, Rakéta felengedés, Halandzsa nyelv, Detektíves játék, Ezt mutasd meg!, Nálunk Spanyolhonban, Fészekfogó és Cipős Játék.

Köszönet a játékokat tanító pedagógusoknak. A nagydiákoknál: Szurovecz Zoltánnának, Kónya Mártának, Kocsisné Beranek Gizellának, Mészárosné Stef Ilonának, Hunya Jolánnak, Balla Károlynének, Dinya Líviának, Ökrös Katalinnak, Hornokné Kereki Irén, Gyuriczáné Oláh Judit, Roósné Kovács Márta.

Jó hangulatú, szép élményeket adó, emlékezetes délután volt diákoknak, pedagógusoknak egyaránt.

Várható decemberi programok:

- Wesselényi Sportnap
- Ügyes kezek délutánja
- Játsszóház a Százszorszép Óvodában.

A Százszorszép Óvoda jótékonysági bálja

A Százszorszép Óvoda 2009. november 14-én tartotta a Bowling Treff Étteremben immár hagyományossá vált **Óvoda-Vacsoráját**, melyet Várfi András polgármester – és Domokos László országgyűlési képviselő úr is megtisztelt jelenlétével.

Az óvoda Szülői Munkaközössége és az intézmény dolgozói köszönik minden kedves szülő, vállalkozó és magánszemély támogatását, akik tombolatárggyal vagy anyagi és egyéb juttatásokkal segítették rendezvényüket:

Várfi András, Domokos László, Földesi Zoltán, Bela Imréné, Dr. Csoma Antal Gáborné, Kovács Péterné, Berill Zálog és Ékszerüzlet, Bowling Treff Étterem, CM-méteráru, Diadem Gyógyszertár, Rózsáné Szakalos Ildikó – Hal és kisállatker., Erika Fodrászat, Farkas Máté – Gazdabolt, Flamingó Virágüzlet, Határ Győző Könyvtár, Kalamáris Papírbolt, Kner Nyomda, Köszl Mónika, Lakásfelszerelés és ajándékbolt, Lehoczki József, MÁGUS-COMP, Sikér Kft., Tóthné Lapatinszki Zsuzsanna, Uhrin Attiláné – Ruházati bolt, Yukka Virágbolt, Szedlák Georgina – fodrász, Török Sándor, Fejedelmi Cukrászda – Dévaványa, Mammot tec Hungary Kft., Azul Fürdőszoba Szalon és hőszigetelő centrum, Turul Cipő Kft., Gyógy-ház Kft., Gyoma-Pack – Hencz Gyula, Dajkó László - Gazdi Bolt, Familia Üzletház, Rostélyos Húsbolt, Szarka Csilla – látsszerész, Makra Győzőné – 300 Ft-os bolt, Szendrei Dóra – Divatáru, Milán Sportruházat, Vargáné Katika – Rövidáru, Anna ABC, Color-Shop Papírbolt, O-mart Könyvesbolt, Fürjné Katika – Folt-Stop, Tari S. - Gyomahús Kft., Látkóczi Erdős Magdolna – fodrász, Bula Lajosné – Fanni Divat, Róza Kft.

Katolikus oldal

DECEMBERI ÜNNEPEK

3. csütörtök: Xavéri Szent Ferenc áldozópap
 4. péntek: Damaszkuszi Szent János áldozópap egyháztanító
 6. vasárnap: **Advent 2. vasárnapja**
 7. hétfő: Szent Ambrus püspök, egyháztanító
 8. kedd: **Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása**
 9. szerda: Szt. Juan Diego Cuauhtlatoatzin guadalupai látnok
 11. péntek: Szent I. Damazusz pápa
 12. szombat: A Guadalupai Boldogság Szűz Mária
 13. vasárnap: **Advent 3. vasárnapja**
 14. hétfő: Keresztes Szent János áldozópap
 20. vasárnap: **Advent 4. vasárnapja**
 25. péntek: Karácsony, Urunk születése
 26. szombat: Karácsony, Szent István első vértanú
 27. vasárnap: **A Szent Család vasárnapja**
 28. hétfő: Aprószentek
 31. csütörtök: Szent I. Szilveszter pápa

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

FELÚJÍTOTTUK AZ ENDRÓDI TEMPLOM ELŐTTI MŰEMLÉK KÖKERESZTET

N o v e m b e r 7-én szombaton a Szent Imre búcsú alkalmából szentelte meg Dr. Kissrigó László püspök úr a felújított 200 éves kőkeresztet a templom előtt.

Több éve már, hogy Endrődön n é p m o z g a - l o m indult régi útmenti és fogadalmi keresztjeink m e g m e n t é s é r e, felújítására, újraállítására. Utoljára néhány hete, október 24-én volt benne részünk, az Öregszőlőben, a hajdani Timár-Brichse iskola helyén. Ennek a mozgalomnak egy újabb, egy igen jelentős állomáshoz érkezünk.

Felújítottuk a templom előtti 200 éves kőkeresztet.

Azért is jelentős ez, mert a mi vidékünk igen szegény műemlékekben, beleértve Gyomaendrőd is. Ez a kereszt a város legrégebbi építészeti emlékei közé tartozik a templommal. Ezt írja a Historia Domus:

1807. A templom főajtaja feletti chronostikont készíti Lehoczky Pál, körösladányi esküdt. Ennek köje és bevésése, úgy szinte a templom előtti kereszt, Szent Péter és Pál apostolok szobra, deméndi kőből került 670 forintba és 3 köből bűzába, a beállítás pedig 2 köből bűzába.

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate mise, így fél 8-kor nincs, csak temetési mise. 24-én csütörtökön, azaz Szenteste éjféli mise, előtte fél órával pásztorjáték.

Karácsony mindkét napján és újévkor: 10, 17 óra
 Év végi hálaadás 31-én, csütörtökön 17 óra.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
 december 13-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
 Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
 A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
 24-én csütörtökön, azaz Szenteste 17 órakor „éjféli” mise.
 Fél 5-től pásztorjáték.
 Karácsony mindkét napján és újévkor reggel 8-kor.
 Év végi hálaadás 31-én, csütörtökön délután 3 órakor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 órakor, hétfőn reggel 8-kor.
 Szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise.
 24-én csütörtökön, azaz Szenteste éjféli mise, előtte fél órával karácsonyi műsor
 Karácsony mindkét napján és újévkor 10 óra.
 Év végi hálaadás 31-én, csütörtökön 16 óra.

Még emlékszem, az 1970-es évek elején Marosvári Pál plébános úr idejében lett utoljára felújítva. Akkor a corpusnak a feje hiányzott. Till Aran hódmezővásárhelyi szobrász készített új fejet.

Az idő vasfoga azonban lassan de biztosan dolgozott. Pár évvel ezelőtt, az egyik esős nyári vihar idején a corpus régi része leesett, szétmállott.

Nemcsak a corpus, hanem maga a kereszt is erősen romlott állapotban volt már. Az egyházközségi képviselőtestület úgy határozott, hogy felújítjuk, és így kezdtünk gyűjteni. Magánszemélyek adakozásából gyűjtöttünk össze 2.100.000 Ft-ot.

Magánszemélyeken kívül hozzájárult Gyomaendrőd Város, valamint Békés Megye Önkormányzata is.

A felújítást Szűcs László szakavatott restaurátor és csapata végezte.

Megtisztították a követ. A megrepesztett és málló kőrészeket kivették, belül rézkapcsokkal megerősítették, majd speciális anyaggal kipótolták a hiányzó részeket. A corpus teljesen megújult, a kereszt lábánál lévő koponyát is felújították. Az egész keresztet konzerválták.

Köszönetet mondok a Szűcs László úrnak és csapatának, és minden segítőnek.

Köszönetet mondunk adakozóinknak:

Ambrózi Lászlóné
 Ádám Sándorné
 Bukva Csilla
 Bukva Sándor és családja
 Bula Katalin
 Busai István
 Dávid Mátyásné
 Duda Benedek
 Csúvár Dezsóné
 Farkas Imre
 Farkas Imréné
 Farkas Máté
 Fülöp Imréné
 Gellai András
 Giricz Benedekné

Dr. Giricz Katalin
 Giricz László
 Giricz Lászlóné
 Giricz Vendelné
 Gonda Pálné
 Gyomaendrőd Város
 Önkormányzata
 Gyöngyösiné
 dr. Gácsi Ildikó
 Gyuriczáné Szabó Erzsébet
 Gyuricza Zoltánné
 Hanyecz Margit
 Hegedűs Magdolna
 Dr. Helmléné
 Ugrin Magdolna

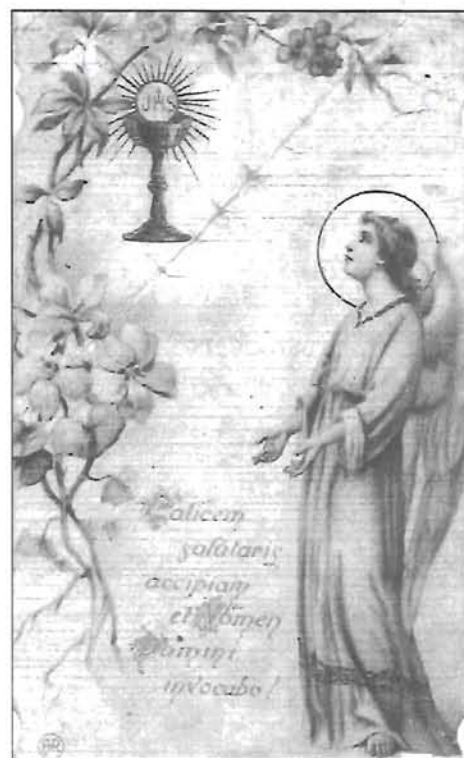
Papok éve - endrődi származású papok újmisési képei

„Hálát adok annak, ki erőt adott nekem, Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, hogy megbízhatónak (fél) és szolgálatra rendelt engem.”
(I Tim. 1, 12.)

EZÜSTMISÉM EMLÉKÉRE.

Endrőd, 1919 június 22.
Endrőd, 1944 június 22.

P. TIMÁR MÁTÉ S. J.

Isten malasztjából vagyok,
ami vagyok. (Kor. I. 5, 10.)

Első szent
miseáldozatom
emlékére.

Endrőd 1911 július 2.

Klinghammer Miklós
ujmisési.

A képekért köszönetet mondunk a következő híveinknek:
Gyuricza Zoltánné, Hegedűs Bence,
Harnos Vincéné, Ugrin Gyuláné,
Hanyecz Béláné, Giricz László,
Paróczai Lászlóné, Szujó Györgyné

Első szentmisém
emlékére

Endrőd, 1926. június 29.

Farkas István
ujmisési.

Hornok József
Iványi Imréné
Iványi Miklós
Iványi Sándorné
Dr. Jánosik Bertalan
és családja
Juhászné Balázs Éva
Karcics Ferenc és neje
Koloh Elekné
Komóczi Péter
Kovács Zoltán
Kovács Vincéné
Laczkó Jánosné

Megyei Önkormányzat,
Békéscsaba
Név nélkül
Név nélkül
Név nélkül
Név nélkül
Név nélkül
Oláh Imréné
Palercsik Vincéné
Palya Attila
Dr. Palya József
Pepelán Ferenc
Pintér Hermina

Poharelec László
Salamon Istvánné
Salamon Lászlóné
Szabó Lajosné
Szakálos Dezsőné
Szakálos Tibor
Szujó Zoltán
Timár József
Timár Lajosné
Timár Miklós
Dr. Tóth Olga
Tóth Péterné és családja
Tóthné Slabéczi Julianna

Ugrin Gyuláné
Uhrin Miklósné
Urbán Bálintné
Vaszkó Béla
Várfiné Szmola Ildikó
Véha Imréné
Vincze Lászlóné
VOLT nagylaposi és
varjasi diákok
Zsigri Mária

Összesen: 2.041.300 Ft

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

SZENT FABIOLA özvegy

December 27. +Róma, 400.

Már a neve is elárulja, hogy a Fabiusok régi római patrícius-nemzetségből származott. Egyik őse volt Quintus Fabius Maximus, a Hannibal elleni harc híres hadvezére, aki Vergilius szerint: „... egyedül tartotta meg számunkra az államot meggondolt késlekedésével”.

Szent Jeromos egy Oceanushoz intézett levelében írta le a szent életét. Gyermekkoráról semmit sem közöl. Életének döntő eseményével, egy előkelő rómaival kötött házasságával

kezdi történetét. Férje olyannyira bűnös szenvedélyű lehetett, „hogy még egy szajha sem” tudta volna vele elviselni a közös életet. Fabiola ezért a polgári jog szerint elvált tőle. Fiatal volt, szíve szeretetre vágyott; s amikor alkalom kínálkozott rá, a keresztény törvények ellenére még férje életében másodszor is házasságot kötött. Még nem tudta, hogy másvalaki, teljesen más választotta ki magának, és bár még nem kereste őt, az már meg is találta. Össze is törte földi szeretetét, amikor második férjét a halál által vette el tőle.

Fabiola mélyen megrendült. Magába szállt, vezeklőruhát öltött, és „egész Róma szeme láttára” felvette magát a Lateráni bazilika vezekelőinek seregébe. „Kibontott hajjal, sápadt arccal és ékszer nélküli kezekkel alázkodott meg. Az Úr templomába nem lépett be, hanem mint Mária, Mózes nővére különülten, a táboron kívül tartózkodott, míg az őt kizáró pap vissza nem hívta.”

Az egész böjti időszakban a közösség előtt vezekelt Fabiola, akinek szívében felébredt az Úr iránti „szenvédély” és megtérésében részt vett a közösség. „A püspök, a papok és az egész nép vele együtt sírt”, a szent töredelem adományával megáldva, valamennyien egy szájjal és egy szívvel vallották bűnösnek magukat, s egy emberként keltek új életre az Úr véreben. Az egyházi közösségbe való újrafelvétele után Fabiola kizárólag Istenhez tartozott. Eladta kiterjedt birtokait, kórházakat épített, támogatta a papokat, szerzeteseket és szüzeket. De nemcsak a pénzével jótékonykodott, hanem önmagát is odaadta. Saját kezével osztotta ki az ételt, és szíve jóságával sok nyomorúságon nyihítt. Leprosokat vitt a kórházba, és bekötözte gennyes sebeit. Róma túlságosan szűk lett számára. „Végigjárta a szigeteket, az egész Tírrén-tengert, a volszkuszkok vidékét (Latium és Campania), az erősen tagolt tengerpartok rejtett öbleit”, ahol szerzetesek telepei voltak, „és mindenütt saját kezével vagy jámbor és megbízható férfiak által osztotta szét gazdag adományait”.

Egy napon hirtelen jeruzsálemi zarándoklatra hatá-

rozta el magát. Akkoriban az Úr születésének helyén, Betlehemben élt Szent Jeromos Istennek szentelt nők tanítójaként, akik közül néhányan - mint ő maga is - Rómából származtak. Fabiola rövid időre igénybe vette vendégszeretetüket, és teljes buzgósággal szentelte magát az „istenek könyveinek”. Nem értelemből fakadó tudásvágy hajtotta; Isten igéjének kenyerére éhezett, és arra sürgette Jeromost, hogy részeltess benne. Hozzáfogott, „hogy kikérdezzen”, közli a szent tanító Fabiola nekrológiájában; „mintha még azt is tudnom kellene, amit nem tudok”. Sőt még Jeromos ígéretét is vette, hogy írásban tárja fel számára az ószövetségi események mélyeséges misztériumait, Izrael pusztai táborhelyeinek krisztológiai értelmét. Fabiola mégsem csatlakozott az Istennek szentelt nők köréhez. Ez az életforma valószínűleg nem felelt meg neki, aki „teljesen úton levő”, egészen zarándok volt. Amikor híre kelt, hogy a hunok Jeruzsálem ellen vonulnak, visszatért Rómába, és folytatta apostoli életét.

Vágya arra irányult, hogy teljes szegénységben éljen. „Nem arra vágyódott már, hogy ő adjon alamizsnát másoknak, hanem hogy Krisztusért ő maga fogadjon el adományokat.” Hogy megszabaduljon a birtoklás „nagy terhétől”, megmaradt vagyonát azoknak a szerzeteseknek ajándékozta, akik meghívására érkeztek mindenfelől. Ez röviddel halála előtt történt. Kívánsága szerint Fabiola minden földi tehertől mentesen hunyt el, s „a keresztények magasztalták, a pogányok csodálták, a szegények pedig meggyászolták”. Sírbatételére az egész városból összegyűlt a nép. „Zsoltárok hangzottak fel, s a templom aranyozott mennyezetén visszhangzott az alleluja. Itt fiatalok kórusa, amott öszké, s dicsőítették e nő tetteit”, így írja le Jeromos - Vergilius Aeneiséből vett szavakkal - Fabiola ünnepélyes temetését. Az egész valami győzelmi ünnephez hasonlított. Az emberek ujjongással teltek el annak a nőnek üdvösségén, „akinek hazatérésén még a menny angyalai is örvendeztek”.

Jeromos a Római levélből vett szavakkal zárja nekrológiáját: „Amikor elhatalmasodott a bűn, túlradt a kegyelem”, és hozzáfűz még az Úrnak Lukácsnál található szavaiból is egy részletet: „Sok bűne bocsánatot nyer annak, aki nagyon szeret”.

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRÓD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

**Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

ÚJ OLTÁR

Régi álom vált valósággá, amikor Iványi László atya felszentelte iskolánk első igazi oltárát, tabernákulumát (oltáriszentség tartó) és ambóját (fölválsoállvány). Átválva már 2008 őszén beszélgettünk terveinkről. Igaz, eddig is volt oltár gyanánt egy íróasztal betéve, de úgy gondoltuk, ettől többet érdemel a Jöistén. Lehet, a vallását nem gyakorló ember számára furcsán hangzik, miért is lehet ennyire fontos oktatási intézményünkbe egy oltár, de mi ezt máshogy látjuk. Hasonló ahhoz, mint amikor édesanyánkat vagy kedvesünket felköszöntjük egy szál virággal. Mondhatja bárki, hogy elég lenne a mezei virág is, hiszen nem kell érte fizetni, viszont szívünk mélyén nagyon jól tudjuk, hogy édesanyánk és kedvesünk is többet jelent, mint a virág – ami szeretetünk, tiszteletünk és megbecsülésünk jele, adott esetben szimbóluma. A virággal elismerjük szereteteink fáradozását, munkáját, gondoskodását. Ugyanígy vagyunk mi is a Jöistennel. Az oltáron megjelenő Krisztusnak méltó helyet szeretnénk biztosítani. A Szentírásnak hasonlóképpen. Természetesen ez csak úgy jöhetett létre, hogy többen is támogatták ötletünket. Ezért szeretnék külön köszönetet mondani ifj. Varjú Lászlónak – mondhatom úgy is: iskolánk barátjának – aki munkadíját a Szent Gellért Keresztje Egyesületnek ajánlotta fel, de ugyanígy külön köszönet illeti Hanyecz Margitka nénit, Pfeifer Györgyöt és feleségét, Mariannt, valamint Iványi Miklós bátyámat és feleségét Piroskát, akik szintén lelkesen támogatták elképzelésünket – őket egyébként a tiszteletbeli szentgellértesek közt is tisztelhetjük. Úgy gondolom, a Jöistén százaszorosán meghálálja, amit érte tettek: nemcsak szóval, hanem tetteikkel is magasztalják az ég és föld Urát.

Lukács László
igazgató

ISKOLAI VACSORA

2009. november 21-én tartottuk az immár hagyományossá váló jótékonyági bálunkat iskolánk tornatermében. Egy bál előkészítése előtt mindig sok izgalom van, már csak a megfelelő számú vendégek miatt is. És természetesen sok munkát, komoly előkészületet is igényel. Amiért ezt leírom: hála Istennek, sok segítő, dolgos kéz ügyködött az előkészítésben és a lebonyolításban is. Miről is szól a mi iskolánk bálja, miért igényel ennyi munkát? Mert szeretnénk, ha vendégeink – akik egyben támogatóink is – jól éreznék magukat, egy igazán vidám, hangulatos est keretében töltsenek el néhány órát, miközben tombola vásárlásával és megfelelő tartalommal mulatják idejüket.

Szeretném megköszönni kollégáimnak és tanítványainknak, hogy ez a bál ennyire jól sikerült. Egyrészt a tornatermet gyönyörűen „átvarázolták” egy hangulatos étteremmé, másrészt Polányi Éva tanárnő egy prózai műsorral (Psalmus Humanus), Kele Ágnes tanárnő az énekekkel (egy vallásos ének és egy sláger előadásával), Timár Krisztián tanár úr pedig egy táncos műsorszámmal tette színesebbé az estet, amivel megalapozták a továbbiakban a jó hangulatot. Domokos László országgyűlési képviselő úrnak, a megyei közgyűlés elnökének külön köszönöm, hogy eljött, tanítványainknak pedig ajándékkal kedveskedett.

Természetesen minden kollégámnak köszönöm, hogy részt vett bálunkon, valamint köszönöm a szülőknél is az együttműködést, különösen Girczné Farkas Juditnak, Látkóczkiné Erdős Magdolnának, Zsilinszkyné Nagy Erikának. A jótékonyági bál eredményeként befolyt összegből egy hintát és egy libikókát vásárolunk – november 23-án hétfőn már meg is kaptam az árajánlatot, remélhetőleg heteken belül birtokba is vehetik diákjaink az új játszótéri eszközöket.

Lukács László
igazgató

A 2009/10-es tanévben három matematika versenyre jelentkeztünk.

A katolikus iskolák Dugonics András Országos Matematika Versenyének iskolai fordulójára 38-an jelentkezték, ebből a fordulóból továbbjutott 4. osztályban Kmettykó Csaba, felkészítő tanára Szabóné Vaszkó Éva, 5. osztályból Dajkó Adrienn Livia, Timár Ádám, Hajdú Tímea, Izsó Réka, Wolf Péter, Kövári Lili, felkészítő tanár Szabóné Farkas Borbála, 6. a osztályból Farkasinszki Tünde, Papp Virág, Szilágyi Melinda, Kiss Norbert, 7. osztályból Osláczs Rebeka és Molnár Vivien, 8. osztályból Bela Gréta Virág, Czinczár Nikolett, Rákosfalvi Dóra, Farkas Anna, Bán Attila, Nagy Tibor, Tari Zolt, Varga Zoltán, felkészítő tanár Cseh Jánosné.

A Varga Tamás Matematika Verseny iskolai fordulójában 13 tanuló vett részt. A területi fordulóba jutott Bela Gréta Virág.

A továbbjutott tanulókkal készülünk a további megmérettetésre, közben szervezzük a Zrínyi Ilona Matematika Versenyre a jelentkezést, de már megkezdődött a felkészülés is.

A versenyben részt vevő és továbbjutott tanulóknak gratulálunk, továbbjutóknak eredményes felkészülést kívánunk.

Gyümölcsdélután iskolánkban

2009. október 22-én csütörtökön gyümölcsdélutánt tartottunk az alsó tagozatosoknak. A gyerekek már hétfő óta készültek. Képeket gyűjtöttek gyümölcsökről, zöldségfélékről, melyekből plakátokat ragasztottunk. Különböző gyümölcsöket hoztak. Ezekből az ebédelőben finom gyümölcssaláta készült, melyből megvendégtünk a felsősöket is. A zöldségeket szendvics díszítésére használtuk. Vajas kenyérré különböző arcformákat, mesefigurákat készítettek. Legnépszerűbb a répa és a karalábé volt, de több gyerek használta a káposztát, paprikát is. Utána az alkotásokat jóízűen elfogyasztották.

Egy másik helyszínen őszi dalokat énekeltek, közben nyálkancot fűttek makkból. Nagy sikere volt a találós kérdéseknek is. Itt gyümölcsökről, zöldségekről hallhattak kérdéseket. A helyes választ adó gyerek nem cukrot, csokit, hanem gyümölcsöt kapott.

Nagyon élvezték, amikor kukoricacsuhéjból kisebb ajándéktárgyakat készíthettek, melyeket természetesen hazavihettek.

A délutáni jó hangulatot tükrözik a fényképek, melyeket igazgató úr készített.

Nagyon gyorsan elrepült a délután. Amikor megérkeztek a szülők, a kicsik élménybeszámolót tartottak a délutánról.

Majoros Katalin tanítónő

Gyümölcsnap

Iskolánkban október 22-én gyümölcsdélutánt tartottunk. Ezen a reggelen nagy izgalommal érkezünk meg. Alig vártuk, hogy délután legyen. Végre elérkezett a várva várt pillanat. Négy állomáson próbálhattuk ki magunkat. Lehetett gyümölcssebert, mókás szendvicset, fagyöngylancot készíteni, találós kérdéseket megoldani, és megtanultunk egy nagyon szép őszi dalt is. Nagyon jól éreztük magunkat.

Kmettykó Csaba, Suha Bettina, Orosz Klaudia, Dógi Leila

Tüvétevők

2009. november 12-én iskolánkban lépett fel a gyomaendrői Komédiás Kör. Illyés Gyula Tüvétevők c. parasztkomédiáját adták elő.

Reggel a szokott módon indult a tanítás, csak az 5. és a 6. órák voltak rövidebbek. Ebéd után kezdődött a műsor.

Volt egy asszony, annak egy szépséges lánya, aki megérett a férjhez menésre. Az édesanyának volt egy tüje, amit nem találtak. A komédiának ez a fő kérdése. Mindenki a tüst kereste. Ez nem volt kis dolog, mert ennek az előkerülésén múlt a házasság. A történet végén minden jóra fordult. A lány megtalálja a boldogságot, az asszony a tüjét. Minden zsák megtalálja a foltyját, a tü a cernáját, az egymást szeretők egymást. Ez derült ki az előadásból.

Három szentgellértesi diákársunk is ott volt a szereplők között: Nagy Anna, Bela Gréta, Vajda Vanda. Nagy sikert arattak.

A darab humoros volt, tetszett mindenkinek. Szeretettel várjuk a következő produkciót.

Kiszely Dominika és Hanyecz Barbara 7. osztályos tanulók

Határ Győzre emlékeztünk

Határ Győző gyomai származású író, költő, filozófus. 1914. november 13-án született. Idén november 13-án (pénteken) emlékeztünk rá a Határ Győző Városi Könyvtárban. Műveiből prózarászlet, versek hangzottak el.

Tudnunk kell róla, hogy mérnöki diplomát szerzett, és ugyanebben az évben jelent meg Veszélyes fordulatszám című regénye (1938), melyet a hatóság lefoglalt. Ugyanígy elvették második regényét, a Csodák országa hátsó Euráziát, melyet 1943-ban jelentetett meg. 1945-ben felségárulásért elítélték, 1949-ben kizárták az Írószövetségből. 1950 és 1952 között ülte le a börtönbüntetését. 1957-től Londonban élt, és 1976-ig a BBC munkatársa volt. Több díjat is kapott, többek között 1990-ben a Kossuth- díjat. 1994-ben Gyomaendrőd díszpolgára lett. Több ízben tartott itthon is író-olvasó találkozót.

Tari Zolt 8. osztályos tanuló

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szondi István

Bella Antal életműdíjas

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi oldalunkon már korábban is hírt adtunk, olyan eseményekről, melyek napjainkban zajlottak. A településünkkel kapcsolatos és történetileg fontos kortárs közléseink, ezért kerülnek be - az elsősorban korábbi történeti időszakokat bemutató - rovatunkba.

A következő közlésünk is a jelen eseményeiből merít, mert kulturálisan és szakmakutatás-történeti szempontból fontos.

A rovat szerkesztőjé nevében kívánunk Áldott Karácsonyt és Boldog Új Évet!

Bella Antal pékmester megkapta a szakma legnagyobb elismerését.

Bella Antal Endrődön született 1926-ban. Édesapja Bella József lábbeli készítő az endrői csizmadia és cipész szakma jeles képviselője volt. A Bella-Giricz dinasztia nagy szerepet játszott a helyi cipőipar kialakulásában. Bella Antal testvérei, pedig cipészként a szakma oktatásában és a világhírű ENCI cipők tervezésében vállaltak óriási feladatokat. A család az endrői ipar jeles képviselőit adta.

Várfi András polgármester köszönti az ünnepeket

Az idős és beteg mester emlékeit felidézve köszönte meg a kedves megemlékezést és a díjat.

A szerkesztőségünk és a gyomaendrői iparosok nevében gratulálunk Bella Antalnak a munkásságát elismerő díjhoz, és kívánunk jó egészséget.

Zátonyi Pál egykori tanárkolléga köszönti a mestert

Bella Antal a pék szakmát tanulta ki. Tanuló éveit Gyomán a Fülöp pékségben töltötte, majd itt dolgozott továbbra is. Szakmai előmenetelében fontos állomás volt a Gyomai Sütőipar vezetői megbízatása, majd a Békéscsabai Sütőipar igazgatói állása. A kiváló szakember hamarosan az oktatásban is részt vállalt, és Szabadkigyóson oktatásvezető lett. Oktatói egyénisége példaértékű és meghatározó volt a békés megyei pék és cukrász szakképzésben. Tanítványai között megtaláljuk a gyomaendrői pékségek vezetőit is. Munkássága során több szakmai kitüntetést és elismerést kapott.

Az idős mester 2009. november 17-én a Tímár Máté Fiókkönyvtárban rendezett ünnepségen vehette át a szakma legnagyobb elismerését az „Életműdíjat”.

A díjat Varga László a Pékszövetség elnöke és Darabos Gábor, a Dél-alföldi Régió szövetségi elnöke adta át. Köszöntésére megjelentek a Harruckern Oktatási Intézmény képviselői, Gyomaendrőd nevében Várfi András polgármester és az egykori diákok, tanítványok.

Varga László átadja a díjat Bella Antalnak

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XVI. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2009. Karácsony

Karácsonyi melléklet

Wass Albert: Karácsonyi versek II.

Elindul újra a mese!
Fényt porzik gyémánt szekere!
Minden csillag egy kereke!
Ezeregy angyal száll vele!
Jön, emberek, jön, jön az égből
Isten szekerén a mese!

Karácsony készül, emberek!
Szépek és tiszták legyetek!
Súroljátok föl lelketek,
csillogtassátok kedvetek,
legyetek újra gyermekek
hogyan emberek lehettek!

Vigyázzatok! Ez a mese
már nem is egészen mese.
Belőle az Isten szeme
tekint a földre lefele.
Vigyázzatok hát emberek,
Titeket keres a szeme!

Olyan jó néha angyalt lesni
s angyalt lesve a csillagok közt
Isten szekerét megkeresni.
Ünneplőben elébe menni,
mesék tavában megferedni
s mesék tavában mélyen, mélyen
ezt a világot elfeledni.

Mert rút a világ, fekete.
Vak gyűlölettől fekete.
Vak, mint az emberek szeme:
az égig sem látnak vele.
Pedig az égből lefele
porzik már Isten szekere!

Minden csillag egy kereke,
ezeregy angyal száll vele,
az Isten maga száll vele
és csillagtükröt nyújt felénk,
mesetükröt, a keze.

Szent tükrébe végre egyszer
Pillantsatok tiszta szemmel,
tiszta szemmel, Istenszemmel
milyen szép is minden ember!
Minden ember szépségtenger
s mint a tenger csillagszemmel
telve vagytok szeretettel...!

Tagadjátok...? Restellitek...?
Elfordulnak fejeitek...?
Megvakultak szemeitek...?
Szépségteket, jóságtokat
nem érzitek, nem hiszitek...?
Csillaggyertyák fénye mellett
Isten elé nem viszitek...?

Akkor bizony rútak vagytok,
szégyenek és vakok vagytok,
ha szépek lenni nem akartok.
De még így is, szegényen is,
rútan, vakon, mégis, mégis
Isten gyermekei vagytok!

Rátok süti fényes szemét,
elindítja fénysekerét,
jó emberek játékszerét.
Milyen kár, hogy áldó kezét
nem érzitek, nem nézitek
s nem hiszitek már a mesét.

A rút világnak gondja van,
minden embernek gondja van,
a sok angyalnak mind gondja van
s az Istennek is gondja van,
mert mindenekre gondja van.
S így múlik el a szép s a jó
az ember mellől, nyomtalan.

1946

„...ŐRIZD MEG A SZÍVEDET...”

„Ezek az ünnep fényei...” - halljuk egy kislány hangját az éjszaka sötétjében.

„Miféle ünnepé?...” - kérdez vissza testvére, a néhány évvel fiatalabb kislány.

Otthonuk ablakában állnak... látják szemközti nagy házak nagy üvegszemén át, hogyan készülődnek mások... a tehetősek, a gazdagok... a felmagasodó fényő díszeit: színes gömböket, ágakon megülő szabályos hópelyheket, ezüst és arany csillagokat, cukorka- formákat, meglibbenő papíran-gyalkákat... piros masnikkal átkötött nagy ajándékdozozokat a fa alatt... tortákkal, süttekkel, gyümölcsökkel megrakott asz-talokat... embereket szép ruhában... már a muzsikát is hallják, mely békétlenségbe békét varázsol... érint, csendesít, old... át-jár, felszabadít és összeköt... egy karácsonyi dallamot, mely a gyermeki képzeletet vidám játékra hívja... hiszen karácsony van, amikor a lehetetlen is lehetségessé válhat, az elérhetetlen is elérhetővé... és ott, a mélyülő éjszakában, a szegénység árnyai között kigyulladnak az ünnep fényei... megjelenik egy tündér, akinek segítségével látható lesz a láthatatlan... emberi formát öltenek emberi tulajdonságokkal a körülöt-tük (körülöttünk) lévő élőlények, tárgyak (Macska, Kutya, Víz, Cukor, Tűz, Fény)... s ahogy a mesékben lenni szokott jók és rossz-szak, szelídek és ármánykodók, segítők és akadékoskodók gördítik tovább a boldog-ság, a Kék madár keresésének történetét... ezt a kalandos utazást, mely jóval több ka-landok sorozatánál...

De rátalálnak-e? A Múltban vagy a Jövőben keressék? A Fény vezetésével el-jutnak az Emlékezés Országába, ahol újra átélhetik szeretetteljes kapcsolatukat már meghalt Nagyszüleikkel... a madár, ha csak pillanatokra is, övéké lesz... az Éjszaka Bi-rodalmában olyan rémekkel találkozhatnak, mint a szorongások, félelmek, látomások... az emberi lélek betegségeivel, melyek az-tán a test betegségeivé válhatnak... majd a gonoszság, az agy „szüleményeivel”, „te-remtményeivel”, a háborúk borzalmaival... végül pedig a realitástól menekülő elme te-remtette illúziók világával... természetesen a madár egyik helyen sem lelhető fel, nem található rá...

De hol tanyázhat a boldogság kék ma-dara? Ez az időnként felröppenő, önmagát megmutató, máskor hosszú időre eltűnő madár? Rálelhetnek- e valaha? Az Elvár-zott Kertekben az ember minden örömet és boldogságát megismerhetik. A Fény tanít: a boldogságok és boldogtalanságok kertje összeköttetésben áll egymással, egy láthatatlan függöny választja el őket... be-mutatkoznak a Gazdagság, Tulajdon, Hiú-ság, Torkig Ivás és Dugig Evés, a Mitsetudás Boldogságai... s figyelmeztet, ezek nagyon veszélyesek lehetnek... aztán az Otthon Boldogságai lépnek elő, akiket a gyerekek eddig észre sem vettek: Egészség, Kék Ég, Zöld Erdő, Napos Órák, a Téli Tűz Boldog-sága... és még mennyi!... az Öröмок méltóságteljesen sorakoznak fel: Igazságosság, Jóság, Jól végzett munka, Gondolkodás...

s a két legtisztább: a Szerelem és az Anyai Szeretet Öröme... itt találkoznak Édesany-juk Szeretetével... hogy aztán visszatérve otthonukba mindent másképp lássanak... s elkezdjenek másképpen élni... nagyobb megelégedettséggel... kevésbé önzően... jót tenni másoknak, másokkal... felfedezni az otthonuk adta boldogságot... a határtal-an kék eget, melengető napsütést, enyhét adó esőt, vagy éppen a fehér hótakarót... értékelni emberi kapcsolataikat... nem a Múltban... nem is a Jövőben... hanem a Jelenben... a Most pillanatában...

S vajon mi a Mostban élünk-e? Értékel-jük- e kellőképpen emberi kapcsolatainkat, a láthatatlan, pénzben nem mérhető, nem átváltható értékeket, értékeinket? A válság-ban csak a válságot látjuk- e vagy a megújul-ás lehetőségét?

Megkerülhetetlen kérdések... őszinte, felkavaró, átalakulásra ösztönző válaszok... így Karácsony közeledtével egyre erőtelje-sebben... a Kiszéjúsra varva és figyelve... kitartó szelídséggel...

Szerkesztőségünk nevében kegyelem-teljes, békés Karácsonyt kívánok kedves Olvasóinknak a Példabeszédek közül egy-gyel, mely nem csak válságok idején vilá-gít fényesen.

„Minden féltett dolognál jobban őrizd meg a szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Példabeszédek 4, 23.)

Polányi Éva

Fotók: Iványi László

„Ez a hónap az ünnep. Mintha mindig harangoznának, nagyon messze, a köd és a hó fátylai mögött. Gyermekkorunkban e hónap első napján árkus papírra, kék és zöld ceruzával, karácsonyfát rajzoltunk, karácsonyfát harmincegy ággal. Minden reggel, dobogó szívvel, megjelöltük, mintegy letöröltük e jelképes fa egyik ágát. Így közeledtünk az ünnep felé. E módszerrel sikerült a várakozás izgalmát csaknem elviselhetetlenné fokozni. A hónap kö-

zepe felé, amint közeledett az ünnep, már állandóan lázas voltam, esténként félrebeszéltem, hideglelős dadogással meséltem dajkámnak vágyaimról. Mit is akartam? Gőzvasutat és jegylyukasztót, igazi színházat, páholyokkal, színésznőket, rivaldafénnyel, sőt valószínűleg kritikusokkal és azokkal a szabónőkkel is, akik megjelennek a főpróbákon, és rosszakat mondanak a darabról. Ezenfelül lengyel kabátkát akartam, tovább Indiát, Ameri-

kát, Ausztráliát és a Marsot. Mindezt per sze selyempapírban, angyalhajjal tetézve. Egyáltalán, gyermekkoromban mindig a világegyetemet akartam, az életet, amely egyszerre volt bicikli, kirándulás a Tátrába, anyám zongorázása a sötét társalgóban, bécsi szelet, almás rétes és diadal összes ellenségeim fölött.”

Márai Sándor:

A négy évszak - (December)

BOLDOGOK, akik tudják, miért élnek, mert akkor azt is megtudják majd, hogyan éljenek.

BOLDOGOK, akik összhangban vannak önmagukkal, mert nem kell szüntelen azt tenniük, amit mindenki tesz.

BOLDOGOK, akik csodálkoznak ott is, ahol mások közömbösek, mert örömséges lesz életük.

BOLDOGOK, akik tudják, hogy másoknak is lehet igazá, mert békeség lesz körülöttük.

BOLDOGOK, akik nevetni tudnak önmagukon, mert nem lesz vége szórakozásuknak.

BOLDOGOK, akik meg tudják különböztetni a hegyet a vakondtúrástól, mert sok zavartól kímélik meg magukat.

BOLDOGOK, akik észreveszik a diófában a bölcsőt, az asztalt és a koporsót és mindháromban a diófát, mert nemcsak néznek, hanem látnak is.

BOLDOGOK, akik lenni is tudnak, nemcsak tenni, mert megcsendül a csöndjük és titkok tudóivá válnak. Leborulók és nem kiborulók többé.

BOLDOGOK, akik menség keresése nélkül tudnak pihenni és aludni, mert mosolyogva ébrednek fel és örömmel indulnak útjukra.

BOLDOGOK, akik tudnak elhallgatni és meghallgatni, mert sok barátot kapnak ajándékba és nem lesznek magányosak.

BOLDOGOK, akik nem veszik túl komolyan önmagukat, mert környezetük megbecsüli őket.

BOLDOGOK, akik figyelnek mások hívására anélkül, hogy nélkülözhetetlennek hinnék magukat, mert ők az öröm magvetői.

BOLDOGOK, akik komolyan tudják venni a kis dolgokat és békésen a nagy eseményeket, mert messzire jutnak az életben.

BOLDOGOK, akik megbecsülik a mosolyt és elfelejtik a fintort, mert útjuk napfényes lesz.

BOLDOGOK, akik jóindulattal értelmezik mások botlásait, akkor is, ha naivnak tartják őket, mert ez a szeretet ára.

BOLDOGOK, akik gondolkodnak, mielőtt cselekednének, és imádkoznak, mielőtt gondolkodnának, mert kevesebb csalódás éri őket.

BOLDOGOK, akik el tudnak hallgatni, ha szavukba vágják őket, és szelíden szólnak, mert Jézus nyomában járnak.

BOLDOGOK, akik mindebből meg is tudnak valósítani valamit, mert életesebb lesz az életük.

(Gyökössy Endre- Boldogságok)

LÁZÁR ERVIN: A MÁSIK TÉLAPÓ

- Apu, te most ideülsz a ládára!
- Dehogyan ülsz! Eszem ágában sincs!

- De amikor játszottunk!
- Játszottunk? Ezt eddig nem tudtam.

És miért kellene nekem a ládára ülnöm?

- Mert te leszel a szegényember.

Na persze - gondolom -, mi sem jellemzőbb a szegényemberekre, mint hogy ládán ülnek.

- És te mi leszel?

- Én a Télapó.

Ez nagyszerű! Igazán rám férne már egy kis ajándék. Leülök a ládára. Szegényember vagyok.

Télapó előrenyújtja a kezét, és vészjóslóan bűg. Úgy látszik, ez egy bűgőcsigával ötvözött Télapó.

- Remélem, Télapó, jó nehéz a puttonyod - mondom bizakodva.

Abbahagyja a bűgást, a kezét leereszti.

- Milyen puttonyom?

- Amiben az ajándékokat hozod.

- Ááá - nevet a tudatlan szegényembereknek kijáró fölénnyel -, én nem az a Télapó vagyok. A másik!

- A másik? Melyik?

Újra bűgni kezd, a keze fönn. Bűgás közben mondja... mit mondja?!... sziszegi:

- Ebben a zsebemben - a jobb zsebére üt - van a jég meg hó - a bal zsebére üt -, ebben a hideg, téli szelek - egyik mellényzseb -, ebben van a dér - másik mellényzseb -, ebben meg a zúzmaranéni.

Én oktondi! Még hogy bűgőcsiga?! Nyilván a hideg téli szelek bűgnak a zsebében. Vagy a zúzmaranéni. Egy zúzmaranénitől minden kitelik.

A konyhában érezhetően csökken a hőmérséklet, a födőtartón egy piros fődő fázósan megrezzen. Összébb húzom magamon az ingem.

- Még szerencse, hogy nincs több zsebed - mondom, és vacogok egy kicsit.

- Ne beszélj annyit, szegényember - süvíti Télapó -, mert kiereszttem a jégt és a hót.

Nem is tétovázik: kiereszti. Szép nagy pelyhekben hullani kezd a hó, a mosogatón és a gázcsöveken hegyes jégcsapok híznak. Didergek.

- Ha ezt előre mondd, melegebben felöltözöm.

Télapó kutyába se vesz, a másik zsebéből előzúgnak a hideg téli szelek, füttyögnek a konyha egyik sarkából a másikba, cibálják szegény pletyka gyerektenyérenyi, cirmoszöld leveleit, behuhognak a konyhaszekrénybe, megzörrentik az evőeszközöket, és hordják, hordják a havat. Ülök térdig hófúvásban, az ingem alá - megannyi tűszúrás - hópihéek száguldanak. És mindez nem elég, kiszabadul a dér is, fehérlik a hajam, a bajszom, és ajjaj, jön már zúzmaranéni is, rám telepszik, olyan a testem, mintha ezüsttel volna bevonva - már amennyi kilátszik belőle a hóból.

- Látom, szegényember, súlyosan fázol - mondja elégedetten Télapó.

- De még milyen súlyosan - motyogom elkékvált szájjal -, lassan a szívemen is jégcsapok lógnak.

Télapó ezen elgondolkozik, mereven néz, talán a jégcsapos szívet próbálja elképzelni. Na itt az alkalom - gondolom -, és nemhiába vagyok szegényember, már mondom is, mint Tiborc:

- Akármennyire is a másik Télapó vagy, mégsem szép tőled, hogy csak havazod, jegezed, szelezed, derezed és zúzmaranézid a szegényembert. Valami jó, valami szegényembernek-való azért akadhatott volna egyik fránya zsebedben. Jaj, megfagyok!

Tényleg, kezem-lábam egy-egy érzéketlen ködarab, a fülem egyetlen szűrő fájdalom. Egy jegesmedve sem bírná ezt a rémületes telet.

- Na várj - mondja Télapó -, ebben a zsebemben is hoztam valamit. Szegényembernek-valót. - Az inge zsebébe nyúl.

- Mi az?

- Téli csillagok.

Felszikkraznak fölöttünk a téli csillagok, csupa sziporka, csupa ragyogás a konyha mennyezete. A hideg most is csontig ható, szegényember szívére nagy

koppanással mégis lehullik egy jégcsap. Hát emlékszik rá! Tavaly télen nézte Télapó és szegényember együtt a téli csillagokat. Mert télen a legcsodálatosabb a tiszta, csillagos ég. Csak kevesen tudják, mert kinek van érkezése nagy hidegben csillagos eget bámulni? Télapó meg a szegényember tudják. Igen ám, de akkor füles sapkában voltunk, bundás csizmában és télikabátban. Úgy könnyű!

- Ez nagyon szép tőled, Télapó - vacogom maradék erőmmel -, de csak annyit értél el vele, hogy díszkivilágítás mellett fagyok meg.

Lép felém egyet.

- Mit is mondtál, miből raktatok nagy tüzet hideg teleken amikor gyerek voltál Rácpácegessen?

- Rözséből - nyögöm, és a dobhártyámon már dörömbölnek a fagyhalál bimbamjai.

- Azt is hoztam! - kiált Télapó.

- Mit?

- Rözsétüzet.

- Már hogy hoztál volna, kedves Télapó, amikor nincs is több zsebed?

- De-de! - mondja büszkén, és megfordul.

Tényleg! A farzseb!

Kedves szülők, csak farzsebés nadrágot vegyetek a gyerekeiteknek!

Előveszi a farzsebéből a rözsétüzet, elem rakja.

Eszi a láng a vékony ágakat, a ropogás boldog szimfónia, a téli csillagokig csap fel a rözsétűz. A szegényember mohón előrenyújtja elgémberedett kezét, elpárállanak róla a havak, jeges, derek és zúzmaranéni, az északi-sarki konyha vöröslő fényben dereng.

- Te nem fázol, Télapó?

- De, egy kicsit én is.

- Akkor gyere közelebb.

Közelebb jön, leguggol a tűz mellé, ő is a láng felé tartja a kezét.

- Jó meleg - mondja.

- Ühüm - bólint a szegényember.

Melegszenek.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

Emlékeim 1944 októberéről és karácsonyáról

Miután ez esztendő augusztus 15-én, szombaton kiköltöztünk Békéscsabáról az újdonsült Ujkigyós városába, könyveim, feljegyzéseim, irattáram, gyűjteményem, stb. Békéscsabán egy raktárban maradtak. S bizony a tervezettnél hosszabbra nyúlt a felújítások, átalakítások sorozatának ideje, így aztán gyűjteményi adataim hijával, emlékeimmel szeretném olvasóimat – merem remélni – megörvendeztetni.

1938. november 29-én születtem Gyomán, az Arany János utca 5. szám alatt (ezt a házat dédapám építtette 1900-ban), így aztán 1944. október elején mondhatni majdnem hatesztendős voltam. Az orosz megszállás s az azt megelőző eseményekről igen mélyen megrögződött emlékeim maradtak.

A következőkben a „felőtt családtagoktól” hallottakkal kiegészítve írom emlékeimet.

1944. október 6-án verőfényes napsütötte időben elindultunk az ide Okányból menekült Czeglédi Gábor bácsi fogatával (távolsági rokonság) egy szürke és egy sárga lóval Fekete Jánosék keselyűsi tanyájára. Édesanyám úgy döntött, hogy a tanyán bajok nélkül meghúzhatjuk magunkat. Akkor már hírek jöttek arról, hogy a bevonuló oroszoknak „48 óra szabad b.....s és szabad rablás” van engedélyezve minden megszállt magyar településen. A román határszélen a becsődülő oroszok élénken érdeklődtek, hogy ez magyar terület, vagy román...., mert ha magyar, akkor lehet, stb. Nem beszélve arról, hogy az oroszok szárnyai alatt becsődülő románok Biharugrán, Biharnagybajomban s másutt is gyakorolták a magyar-irtást (lásd, említett helyeken a temetői sírjeleinek feliratait, 1944. okt. 6. a haláleset ideje). Az oroszok akadályozták meg sok helyen a vérengzést. Szegény jó édesanyánk – mint rövid idő múlva kiderült – tévedett. Tehát elindultunk G. Nagy László nagytata Hősök Emlék útja 57. szám alatti háza udvaráról, hiába könyörgött Nagytata, Nana; „kisanyám” ne menj a gyerekekkel sehova, ide biztos tiszteket szállásolnak be, biztonságba leszeltek... „Még reggel is könyörgött Tata, hogy ne menjünk sehova, mielőtt ki kellett vonulni minden 18-60 év közötti férfi lakosnak a fattyasi legelőn akkor még „üzemelő” német hadi repülőterre lövészárkot ásni. Tehát elindultunk délután a Keselyűsre, ekkor már a rádió is bementa pedig, hogy Csabát megszállták az oroszok. Az Öreg temető fele, a mostani Damjanich téren összehalálkoztunk a lapátos-ásós férficsapattal, élükön G. Nagy Tatával, akik a fal mellett libasorban jöttek hazafele az „erődítési munkálatokból”. Megálltunk. Újra könyörgött édesanyánknak; „kisanyám ne menjetek sehova, itt vannak az oroszok Endrődön, Besenyszeg fele már harcok vannak, hát nem látod.?” De édesanyám hajthatatlan volt, mentünk tovább! Édesanyánk, Czeglédi Gábor bácsi, én jómagam, az „elsősülött”, Marika húgom, Laci öcsém s a kis karon ülő Erzsike húgom – 6 hetes volt – Giricz Eszti (Endrőd-Kocsorhegy 43.) karjaiban. Az Öreg-temető mellett – men-

tek a lovak felvágva – a vasúti átjáró fele (a mai Köztemető fele). A temető árkában s a sírok között német katonák hasaltak, s integettek, hogy forduljunk vissza, németül is kiabáltak. Voltak közöttük sebesültek is, véres bekötött fejjel, felettünk megjelentek a dupla-szárnyú veres-csillagos orosz gépek, lötték a németeket, de minket az Isteni Gondviselés megörzött. Mindez ma is élesen előttem van. Akkor már hallatszott lövések, robbanások zaja az endrődi út felől s hogy zuhanó repülésben bombázzák az orosz tankokat a németek, légi csata is kialakult felettünk. Mindezek tetjébe a vasúti átjárót találat érte és egy nagy sındarabot a lovak elé dobott a légnyomás, a lovak megbokrosodtak. Ezek után édesanyám belátta, hogy nem mehetünk tovább. Befordultunk egy udvarba, bemenekültünk egy házba (sajnos nem emlékszem rá, kihez). Gábor bácsi kint maradt a lovakkal, száron tartva őket. Giricz Eszti (ma úgy mondanák: „háztartási alkalmazott”, akkor cseléd lány, dada, pesztra) Erzsikével a karjában behasalt a sebesülteket német katonák közé a temető árkába (később ők is bejöttek, mire csendesedett a lövöldözés). Mi bent a szobában az asztal alá, ágy alá bújtunk a háziakkal együtt. Az udvaron lévő gémeskútba bevágtott egy akna. A robbanás felvágta a vizet s a szoba ablakát kiszívta tokostól. Amikor a harci zaj elült, továbbindultunk, de mivel ránk esteledett, a Batári tanyán szállást kértünk, de ott is nagy volt a rémület. A tanya háta mögött állást foglalt egy magyar légvédelmi üteg. Akkor éjszaka Batári bácsival befogatták a két lovat s löszerszállítás okán – mondván csak ide a Körözsig – elvitték magukkal a magyar katonák. Három év múlva jött haza. Mint későbből tudjuk, a Sebes-Körös összefolyásnál kíséreltek meg átkelést a katlanba szorult magyar csapatok. Igen sokan odavesztek az örvénylő vízben. Erről sokat mesélt Vincze Endre nagybátyám, aki akkor a Szent László hadosztálynál, mint fiatal önkéntes szolgált (s túlélte az átkelést).

Reggel aztán megjelentek a kormos, piszkos dobtáras géppisztolyos orosz katonák a tanyaudvaron lopakodva. Mi a konyhában a háziakkal együtt feltartott kezekkel „vártuk őket”, apraja-nagyja. Vigyorogva jöttek be, nyemecki szoldátot keresve, Erzsike húgomat felkapva-kikapva egy hatalmas nagy orosz elkezdte ringatni; „tatuzsiki-mamuski...”, nem bántottak senkit és semmit, rövid időn belül elmentek. Kihagytam egy szintén a mai napig élesen előttem lévő jelenetet; a Batári tanya felé vágta szembejött velünk egy magyar huszárcsapat, kb. tizen-tizenötven lehettek. Elöl egy tiszt szürke lovon, feltartott karral megállította a kocsi s kérdezte, hogy Gyomán bent vannak-e már az oroszok? Édesanyámék mondták, hogy igen, bent vannak. Azzal intett, megköszönte és a csapat sebes vágta kiugrott az akácfasor alól és keresztül a tarlókon a Köröz irányába eltűntek. A learatott gabonák keresztbe rakva sok helyen égtek, nagy füstoszloppal. Miután a dülön semmi mozgás nem volt, elindultunk Feketéékhez. Szerencsésen meg is érkezünk. Másnap Giricz Eszti be-

jött Gyomára gyalog, de még ő is találkozott a dülőúton a Köröz irányába menet magyar lovaskatonákkal. A Fekete tanyán egy-két napig csend volt. Majd úgy harmadnap megjelent két kozák – most is előttem van piros tetűjű kucsmájuk – korbács-csal-kancsukával a kezükben hadonászva nyemecki szoldátot keresve. Bejövetelüket a tanya lövöldözés előzte meg, ti. Bódor Bandi béreslegény a hároméves csődör-csikó hátára pattant – menteni a menthetőt – leventesapkával a fején a szalmakazlak mellett megkísérelt a tanyából kivágtázní, sikerült is, de a kozákok utána löttek. Hála Istennek nem találták el. A két kozák „szoldátját” Feketéné Illus néni szodának érte, „honnan az anyjuk p...ból adjak én ezeknek szodát?” kérdezte. Hamarosan kiderült, hogy se a szoda, se német katona nem izgatta őket, hanem zabrálni jöttek. Édesanyám kispárnával kitömött hasát gúnyosan vigyorogva a korbács nyelivel bökdöste... (így védekeztek a magyar lányok, asszonyok az erőszakoskodás ellen, viselet állapotot álcázva, ritkán sikerült ezt így megúsni...) Majd kiforgattak mindent, órát, egyebet, egy-egy nagy batyuba hányva – összecsavart lepedőbe – lóhátra pattantak s elnyargaltak. Elsőként Ferenc József király családját ábrázoló színes nyomatot – bekeretezve – a falról káromkodva letépte az egyik s megtaposta. Mi gyerekek csak rémületet talán, hogy nagy baj van, látva a rémületet a felnőttek arcán. A G. Nagy házban valóban tisztek szállásoltak be, alul a Körözsaljba s elöl a kapuba is őrséggel. Így aztán egy szép napon (az egész szeptember végén – október elején aranyos idő volt) bejöttünk a városba.

Elérkezett a karácsony szenteste is. A karácsonyfánkon tavalyi szalancukor-papírból akkor kincset érő kockacukrok voltak csavarva, amit nem volt szabad megenni, a díszek színes papírból, búzaszalmából Giricz Eszti és Nana által ötletesen elkészített szalagok voltak. Este bejött hozzánk az egyik orosz tiszt, egy nagydarab, fekete göndör hajú ukrán, nagyon hasonlított, akkor az orosz fronton lévő édesapánkra (aki éppen a Kárpátaljáról volt visszavonulóban, szeptember közepén volt itthon s visszament... 1945 őszén láttuk újra amerikai fogságból szabadulva). Ajándék a Giricz Eszti által agyagból, csutkából készített gyönyörű betlehem istálló volt, alma, dió, mogyoró kiséretében. Az ukrán tiszt néhány pohár pocosi rizling után elkezdett keservesen sírni (közös éneklésünk után) s a következőket mondta: szülei tanítók, s módos ukrán parasztok voltak, mindenüket elvették, a családja nagy részét kiirtották, itt hamarosan semmi se lesz, el van döntve, itt is kolhoz lesz s kommunista rendszer, adjatok hátál a jó Istennek, ha az életetek megmarad. Németül mondta mindezeket, Nana (G. Nagy Lászlóné Ailer Zsuzsánna) fordította le.

Mi gyerekek, akkor úgy emlékszem, így is boldogok voltunk, s a fronton lévő édesapánkért imádságot mondva álomba merültünk...

Egészség-nap negyedik alkalommal

Az orvosokból és művészekből álló Kor Kontroll Társaság immár negyedik éve rendezi meg az egészség-napot Gyomaendrődön, az Endrődi Községi Házban. Az idei rendezvényre november 14-én került sor, ezt a napot az inkontinenciának szentelték.

A jelenlévő orvosok elmondták a vizelet visszatartási zavarban több mint 600 ezer ember szenved ma Magyarországon. Háromból kettő azonban nem fordul orvoshoz, és aki igen, általában az is több éves várakozás után, csak akkor, ha mindennapossá válik a probléma. Az ok pedig az, hogy a betegséget a legtöbben szégyellik, ami – bár nem helyes – de végül is érthető, hiszen a betegek az egyik első illemszabályt szegik meg, amivel gyerekkorukban a szocializáció során találkoztak. Pedig nem érdemes szenvedni, mert a betegek életminősége viszonylag egyszerűen és jelentős mértékben javítható.

A rendezvény alatt a szűrővizsgálatokon stresszt, vércukrot, vérnyomást és testzsírt mértek. A komoly téma mellett szórakozásra is nyílt lehetőség, résztvevők Kegye János, Karda Bea és Uhrin Benedek műsorát láthatták és hallhatták. A legvégén tombolasorsolás volt, ahol értékes nyeremények találtak gazdára. A 43 ezer forint tombolabevételt a Templárius Alapítvány szeretné pályázati bevételből megtoldani és ebből egy csocsóasztalt vásárolni a fiataloknak. A múlt évben 2 db pingpongasztalt vásároltak, ami már rendelkezésre áll a betérő fiataloknak és mozgásra vágyóknak.

A szervezők itt mondanak köszönetet az FVM. ASZK. Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium megbízott igazgatójának, Dr. Dávid Imrének, hogy az előadóknek és vendégeknek a Tanszállóban szállást biztosított, és ezzel hozzájárult a program sikeres megrendezéséhez. Továbbá Várfi András polgármesterek, hogy a Liget fürdőben lehetőséget teremtett az orvosoknak egy kellemes kikapcsolódásra. A Határ Győző Városi Könyvtár Tímár Máté Fiókkönyvtárának, Dinyáné Bánfi Ibolya könyvtárvezetőnek, hogy helyet biztosított az ingyenes szűrővizsgálatoknak.

A program megrendezéséért hálájukat és köszönetüket fejezik ki: Az Astellas Pharma KFT-nek, az Országos Alapellátási Intézetnek (OALI), az EGIS Gyógyszergyárnak, a 77 Elektronikának, az Iránytű Mérnöki Irodának, a MONA Bt-nek, B. Király Györgyinek, a Kor-Kontroll Társaság elnökének, és nem utolsósorban azoknak, akik az előkészítő és szervező munkában részt vettek és segítettek.

A rendezvényt segítették tombolatárgy felajánlásaikkal, a teljesség igénye nélkül: Papírbolt (Uhrin Emese), O-Mart Könyvesbolt, Melódia Könyvesbolt, „Kincs az Életed” Közhasznú Alapítvány, „Gyomaendrődi Idősekért” Alapítvány, Endrőd- és Vidéke Takarékszövetkezet Endrődi Kirendeltsége, Hangya Lajosné, Lehoczkiné Tímár Irén, Gellai Józsefné, Ladányi Gáborné, Endrődiek Baráti Köre Egyesület, Recline Stúdió – Hornok Ernő, Uhrin Benedek, Fekécs Imréné, Lovász Kálmánné, Turinform-iroda, Liget Fürdő, Orvos Andrásné – Zepter, Okulár Optika, Hornokné Hunya Jolán, Farkasné Zsuzsanna, Nyíri Mária

Molnár Lajos

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizesszobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

HOGYAN LEHET VISSZASZEREZNI A NEMZETI VAGYONT?

DRÁBIK JÁNOS író, közgazdász ELŐADÁSA a Katona József Művelődési Központban 2009. december 12-én szombaton 15 órakor, melyre minden érdeklődőt szívesen látunk. Belépés díjtalan.

**NARANCS
AJÁNDÉK
POHARAK BÖGRÉK
VÁZÁK, JÁTÉKOK
GYERTYÁK, EDÉNYEK
DÍSZTÁRGYAK, ÓRÁK
HÁZTARTÁSI CIKKEK
MŰANYAG ÁRU
300Ft/db**

Gyomaendrőd Mikes út Fő út sarok
(a Narancs Turi mellett)

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Akikért nem szólt a harang

– emlékmise a délvidéki véres események 65. évfordulóján

Az 1942-es „hideg napok” után két és fél évvel jött a titói megtorlás. Máiig sem tudni, pontosan hány magyar áldozata volt a bosszúhadjáratnak. November 29-én 13 órakor a Szent István-bazilikában értük mutat be szentmisét Német László, a Nagybecskerekai Egyházmegye püspöke.

1942 januárjában-februárjában a Délvidékre bevonuló magyar csapatok és csendőr alakulatok által végrehajtott partizánvadász-razziákban négyezernél is több, főleg szerb nemzetiségű ember vesztette életét. Az 1942-ben elkövetett bűnös túlkapások, gyilkosságok napfényre kerültek és már a Horthy-rendszerben feltárták az eseményeket, felelősségre vonták a bűnösöket. Cseres Tibor Hideg napok című regényéből film is készült – magyar bocsánatkérésként – az áldozatokért.

Az 1942-es „hideg napok” után két és fél évvel jött a titói megtorlás. Máiig sem tudni, hogy pontosan hány magyar áldozata volt a bosszúhadjáratnak. Matuska Márton vajdasági történelemkutató szerint sok falu teljes férfi lakosságát kiirtották, s aki megmaradt haláltáborba vitték. A partizánosztagok házról házra járva szedték

össze a magyarokat, főleg a férfiakat elmondhatatlan kegyetlenséggel hosszan kínozták, majd kivégezték őket, az áldozatokkal megásatott tömegsírokba lökve a tetemeiket. A kivégzettek között harminc magyar pap is volt, közöttük Körösztsős Krizosztom, az újvidéki ferences rendház főnöke, Gachal János a bánáti részek református püspöke és Virág Mihály 83 éves horgosi plébános.

Az 1944-45-ös titói megtorlásról 1990-ig egy szót sem lehetett kiejteni. Az elmúlt években az elhunytak hozzátartozói egy-egy keresztállítással kísérelték meg az emlékezést a délvidéki temetőben és a tömegsírok feltételezett helyein. A rákövetkező napokban az emlékezés e szerény jelei közül sokat ledöntöttek, tönkretettek ismeretlenek.

Ezen a napon Budapesten és szerte a világon, ahol magyarok élnek, imádkozzunk együtt az 1944-45-ben ártatlanul elpusztítottakért. Emlékezzünk meg a második világháború minden délvidéki áldozatáról és gondoljunk hálás szívvel azokra, akik a kisebbségi lét nehézségeit vállalva őrzik halottaink emlékét.

„Csak el akarom mondani, oda akarom helyezni a mi halottainkat is a többi áldozat mellé, hogy az évfordulókon ők is megkapják a maguk koszorúját. Hogy ne a temető árkában, a városi szeméttel letakarva, ne föléjük ültetett akácok töve alatt, tetejükbe telepített teniszpálya alatt, ne sintérgödörben, ne a téglagyár agyagbányájában porladjanak. Temessük el, számoljuk meg, írjuk be őket a halotti anyakönyvbe tisztességesen, és mondjuk meg róluk, hogy ők is áldozatok. S amikor mindez megtörtént, akkor ne azt hirdessük, hogy most ismét rajtunk a sor, hogy mindezt visszaadjuk, kamatos-tul, mint szokás, hanem mondjuk, hogy ennek örökre vége.”

(Matuska Márton *A megtorlás napjai* című könyvéből)

Adorján • Bácsföldvár • Bajmok • Bezdán • Csóka • Csúrog • Dunagárdony • Gombos • Hercegszőlős • Hódegyháza • Horgos • Kabol • Káty • Kisorosz • Kúla • Lendva • Magyarcsernye • Magyarkanizsa • Maradék • Martonos • Mohol • Mozsor • Muzslya • Nagybecskerek • Nagyfény • Nagykikinda • Nádaly • Nezsény • Óbecse • Oromhegyes • Oroszlámos • Pacsér • Padé • Palánka • Pancsova • Pélmonostor • Perlasz • Péterréve • Piros • Sajkásgyörgye • Sajkáslak • Szabadka • Szenttamás • Szivác • Tavankut • Temerin • Tiszakálmánfalva • Titel • Tóba • Topolya • Torontálvásárhely • Törökbecse • Törökkanizsa • Tündéres • Újvidék • Ürög • Vepröd • Verbász • Versec • Zenta • Zombor • Zsablya

Magyar Kurír

ÉLELMISZER SEGÉLY

2009. október 07-én érkezett városunkba ismételt EU-s élelmiszersegély-szállítmány.

A júniusi alkalomhoz hasonlóan most is a Szeged-Csanád Egyházmegyei Karitás közreműködésével, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal közösen kaptunk 2.256 l tartós tejet.

A lerakodásnál segítségünkre volt Gellai Imre vállalkozó, aki targoncával könnyítette meg a több mint 2 raklapnyi adomány lepakolását.

2009. október 8-án délelőtt 10 órakor kezdődött Gyomán a volt Sallai úti iskola udvarán a csomagok átadása.

Várfi András polgármester úr köszöntőjében kiemelte, hogy a kilátástalan helyzetbe került családok nem maguk tehetnek arról, hogy életük nehézségekké teli.

Ezt követően Deák Csaba akolitus, az endrődi Szt. Imre Plébánia képviselője az Evangéliumból idézve, a szeretetre, az összefogásra, embertársaink segítésére hívta fel a figyelmet, melynek szép példája volt ez a nap.

Az endrődi Szt. Imre Karitás aktív tagjainak, segítőknek köszönhetően 156 gyoмаendrődi család részesülhetett az adományból.

Az „elosztás” módszere szigorúan jövedelemhatárhoz kötött, illetve rászorultsági alapon

3 kategóriába kellett sorolni az érintetteket, úgymint létminimum alatt élők, kisnyugdíjas, nagycsaládos.

Ahol a család létszáma 4 fő, azok 12 liter tejet, az 5 főnél többen élők 24 liter tejet vehettek át, a kipostázott értesítő alapján, akadályoztatása esetén meghatalmazás ellenében a meghatalmazott.

Amennyiben valaki azon a napon semmilyen módon nem tudta átvenni a csomagot, másnap az Önkéntes Tűzoltóság tagjai kivitték részére:

Az adomány elszámolása nagyon szigorú szabályhoz kötött: 3 nap áll rendelkezésre a kiosztáshoz, beleértve a szállítás napját is, az aláírt ivateket, illetve a meghatalmazásokat egy héten belül meg kell küldeni a Szeged-Csanád Egyházmegyei Karitás címére, akik továbbítják Budapestre.

Öt évig meg kell őrizni a fent említett dokumentumok másolatait, ill. a szervezőt, a családokat ellenőrizhetik, annak érdekében, hogy ténylegesen megkapták-e az adományt, ami városunkban nem kétséges, valamint a rászorultsági fokozatot is megvizsgálhatják.

Szeretném eloszlatni azt a tévhitet, hogy mindenki csak úgy részesülhet a „segély”-ből, ill. akár én személy szerint, vagy a segítők közül bárki valamilyen anyagi ellenszolgáltatásban

részesül.

A karitatív munka lényege az önzetlen segítés.

Köszönetet mondok Várfi András polgármester Úrnak, aki a kezdetektől az ügy mellé állt, végigkísérte a folyamatot, hiszen egy ilyen adakozás több hónapos munkával jár.

Köszönettel tartozok Iványi László endrődi plébános úrnak és Deák Csaba akolitusnak, akik nemcsak hivatalból érzik át az emberi szenvedés kínjait, hanem alkalomadtán tesznek is enyhítéséért.

Köszönem fejezem ki a Karitás csoport tagjainak: Szakálos Tibornénak, Balog Lajosnének és dr. Giricz Katalinnak.

Segítőimnek: Szilágyi Sándornak a Tűzoltó Egyesület elnökének, a helyi tűzoltóknak: Antal Gyulának, Feké Norbertnek, Varga Zoltánnak, a gyomai segítőknek: Iványi Lajosnének és Iványi Mariannak.

Újabb, hasonló akció volt november 26-án is, amikor lisztet és száraztésztát osztottunk.

Remélem, máskor is lesz alkalmunk arra, hogy a lehetőséggel elve segítsünk azokon az embereken, családokon, akik nagyon nehéz helyzetben is megpróbálnak emberként helytállni mindennapi életükben.

Vaszko Sándorné
szervező

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

TÉMAHÉT a Rózsahegyiben

Iskolánk a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP 3.1.4.) keretén belül: A kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – innovatív intézményekben pályázat részeként október 19. és 22. között TÉMAHÉT programot tervezett és tartott.

A projekt átfogó témája az Ősz, és ennek megjelenése az irodalomban, zenében, képzőművészetben, természettudományos tárgyakban, a médiában és az egész világon.

Nagy izgalommal és igyekezettel készültek alsós és felsős tanulóink ezekre az órákra és foglalkozásokra – szép verseket, képeket gyűjtöttek és rajzoltak a tanórákon, az iskola folyosóit őszi termésekből készült képekkel dekorálták, a tantermek polcai roskadoztak a kedves és fantáziadús apró tárgytól.

A hét „zárónapja” szerda délután egy futóversennyel kezdődött, majd csütörtökön sokféle lehetőségből választhattak;

- minden tanuló megtekinthette a hét folyamán készült produktumokat kiállításon,
- verses összeállítást hallhattak a tornateremben,
- filmet nézhettek, őszi dívatbemutatót szórakozhattak,
- a kézműves foglalkozásokon kedves bábokat, dísz tárgyakat készíthettek,
- vetélkedhettek és minden tanteremben megcsodálhatták az őszi finomságokkal, gyümölcscsel megrakott asztalokat – és az egészséges táplálkozás összes fogását megköstölhatták.

Gyermek, felnőtt jól érezte magát, a sok színes, érdekes fotó is erről tanúskodik.

Kooperatív óra

Kre-álm

Ezzel a címmel hirdetett rajzpályázatot a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi központ a 7-8. osztályosok számára.

Hogyan képzelem a jövőt? - erre a kérdésre különböző rajzos válaszok születtek, sokféle képzőművészeti technika felhasználásával.

Az alkotások értékelésére a Csaba Centerben rendezett pályaválasztás: vásár nyitó napján került sor. Iskolánk 8. b osztályos tanulója, Szöllősi Tünde II. helyezést ért el, jutalma egy értékes könyv lett.

Novemberi érmek

A Magyar Atlétikai Szövetség Siófokon, a Hotel Aranypart előtti területen rendezte meg a Kismaraton Országos Bajnokságot. Gyönyörű időben, a Beszédes sétányon korosztályonként kb. 40-en indultak. A Buda-Cash Békéscsabai Atlétikai Club színeiben csapattagként két jelenlegi és egy volt tanuló is rajthoz állt. A nívós versenyről Tóth László arany-, Lakatos Béla ezüst-, Nándori Nándor bronzéremmel tért haza.

A Gyermekek Teremtő Atlétikai Országos Bajnokságon a 6 fős fiú csapatnak 2 hatodikos tanulója - Szerető József és Szabó László - is tagja volt. Budapesten, a SYMA Csarnokban 8 versenyszámban indultak, különböző nehézségű akadálypályákon, illetve változatos ugró- és dobószámokban, majd a végén a 4 x 200- as váltóban.

A srácok nagyon jól versenyeztek, 24 csapatból a 2. helyen végeztek. Edzőjük Vaszkán Gábor.

Nándori Nándor, Lakatos Béla, Tóth László

Hospitációs nap

Több mint 70, közeli iskolákból érkező érdeklődő pedagógus részvételével tartottunk hospitációs napot a Rózsahegyi iskolában. Célja a jó gyakorlat bemutatása és az egymástól való tanulás az integrációs pedagógiai rendszer megvalósítása során. Farkas Zoltánné igazgató megnyitóját után drámafoglalkozást tartott Kónyáné Jakab Ida, magyar órán differenciált tanulásszervezést mutatott be Szerető Anna, kooperatív módszerrel dolgozta fel az őszi rózsa forradalmat Vaszkóné Dinya Erzsébet és cigány népművészetet tartott Gellainé Tuboly Zsuzsanna. Utána szakmai konzultáció zajlott a bemutató órákat tartó és a hospitáló pedagógusok között. A nap zárásaként aktuális kérdésekről tartottunk fórumot, konzultációt Budásné Kis Edit és Ladányi Gáborné IPR szaknácádók részvételével.

Edzslátogatás

Medovarszki János sokszoros magyar bajnok magasugró megtekintette az iskolai atlétikaedzést. A Buda-Cash Békéscsabai Atlétikai Club megfigyelője a megyénkben működő atlétika szakosztályok munkáját hivatott ellenőrizni.

A rendkívül gazdag edzsmunkát igen nagyra értékelte, állítása szerint nagyon ügyes gyerekeket látott, akik tehetségükkel és szorgalmukkal tovább gazdagíthatják a már így is tekintélyes éremkollekciónkat.

Az iskolai élet eseményeiről bővebben tájékozódhatnak az interneten: www.rozsahegyiiskola.hu

Terülj-terülj asztalkám

Móra Ferenc: **KÖLEVES**

Egyszer Mátyás király addig kergette a vadat a budai hegyekben, hogy utoljára ő maga tévedt el köztük. Mentől jobban igyekezett ki az erdőkből, annál jobban közéjük keverődött. Pedig már a napocska is lefelé csúszkált az égről, s a vacsoracsillag is ott nevetgált a János-hegy tetejében.

No, az éjszakától meg nem ijedt Mátyás. Aludt ő máskor is harmatos derékaljon, takaródzott ő máskor is a csillagos éggel. Hanem annál jobban bántotta az éhség. Kifog ez a leghatalmasabb királyon is, ha akkora darab sárgarany húzza is a tarisnyája sarkát, mint a Mátyás királyt.

Bezzeg neki is örült Mátyás, mikor nagy sokára rátalált az országútra. Nem bánta ő, Pomázra viszi-e vagy Kalázra, csak vacsorához jusson.

Az országút meg egyenesen Kalázra vitt, ott is éppen a bíró házának. Kalázról ma se lehet azt mondani, hogy ott van a világ közepe: akkor meg éppen csak akkorácska falu volt, hogy ha az innesső végén elmiákolta magát a macska, a másik végén is hideg rázza az egereket. A kalázi bíró háza se volt valami kacsalábon forgó kastély, hanem volt igenis olyan alacsony kis gúnyhó, hogy lehajolva is belevágta a király a fejét a szemöldökhéjába. Csupa szerencse, hogy a koronáját otthon hagyta.

- Adjon Isten jó estét! - köszönt be illedelmesen.

- Edd meg, ha jó! - mordult rá mérgesen a kalázi bíró, aki éppen azon szorgalmazkodott, hogy görbe szögeket kalapált egyenesre az ablakdeszkáján.

- Meg is enném én, atyámfia, akármi jót - fűzte tovább a szót a király -, mert dél óta nyelem az éhkoppot.

Erre már a kalázi bíróné is megszólalt, aki a padkán üldögélve valami rongyos gúnyából szedegette ki a cernát, hogy kárba ne vesszen.

- Ejnye, ejnye, jó ember, de kár, hogy tegnap ilyenkor nem jöttél! Akkor ettük meg annak a kenyérkének a haját, amelyiknek a béle tegnapelőtt fogyott el vacsorára.

„No, Mátyás, te se jártál még ilyen zsigori népnél életedben” - gondolta magában a király, de szólni semmit se szőtt, csak körül-körül hordozta szemét a szobában.

- Mit vizslázkodsz, földi? - kérdezte tőle a bíró ijedten. Attól félt, hogy valami kenyérmorzsza maradhatott az asztal alatt.

- Azt nézem, találnék-e valahol egy darab követ - mondja a király.

- Már mire mennél te azzal a kövel, atyámfia?

- Főznék belőle kölevest. Azzal is beéri a magamforma szegény vándorlólégény.

De már erre a bíró úr is letette a görbe szögeit, bíróné is a rongyait.

- De már azt magunk is megtanuljuk, hogy kell kőből levest főzni.

- Hamar hozzatok hát levesnek valót - azt mondja a király, s előkereste a tarisnyájából a szegedi halbicskáját.

Hozott is az asszony a kamrából akkora káposztáskövet, hogy csak úgy nyögött bele a jámbor. Hanem a gazda megrántotta a kötője sarkát:

- Hohó, hékám! Nem lehet úgy prédálni az eleséget ebben a drága világban. Kisebb kövel is beéri ez a jó ember.

Azzal keresett az udvaron egy szép kerek kavicsot, amivel a verebektől szokta hajigálni, hogy ne koptassák a palánkot, s azt nyájasan letette Mátyás elé.

- No, szegény ember, ne mondd, hogy sajnáljuk tőled a betevő falatot.

SPORT

Jól indult, azután jelentősen visszaesett a sikerek száma

Most még két mérkőzés van hátra: november 21-én Méhke-rek együttesével játszanak.

Nov. 28-án Körösladány lesz a mérkőzés színhelye

Reméljük, győzelemmel fejezzük be.

Utána jó pihenést és sikergyűjtést.

Márton Gábor

- No, ezt az Isten is levesnek teremtette - örvendezett a király -, csak most

már melegítetek egy kis vizet, amiben megfőztem.

Pergett a bíróné, mint az orsó, mert majd megette a kíváncsiság, s egy-kettőre olyan tűz lobogott a bogrács alatt, hogy ökröt lehetett volna nála sütni.

Mátyás pedig megkaparászta a bicskával a követ, és behajította a bográcsba.

- Egyéb se hibádzik már, asszonyom, csak egy kis liszecske meg egy-két tojás meg egy tenyérnyi szalonna. Az adja meg az ízet a kölevesnek.

Ki se mondja Mátyás a szíve kíváncságát, már akkor ott volt az asztalon a szép fehér liszt, a pompás, húsos szalonna meg három friss tojás. Gyúrt is belőlük Mátyás olyan szalonnás gombócot, hogy olyant nem látott a kalázi bíró.

- Forr már a köleves - jelentette ki a bíróné, mire Mátyás beledobálta a vízbe a gombócokat.

- Lehet már teríteni, asszonyom!

A kalázi bíróné előszedte a ládafiából a legfehérebb abroszát, leakasztotta a szögörlő a legrözsésőbb fányérját - abból kanalazta le Mátyás király fakanállal a kölevest.

- No, gazduram, gyere velem - kínálta nagy emberségtudóan a gazdát is. De az váltig szabódott feleségestül együtt.

- Jó lesz annak a köve is!

- Az még puhul egy kicsit, mert igen nehéz fővésű - biztatta őket a király.

Mikor aztán az éhit elverte, odahajolt a bogrács fölé, kivette belőle a kavicsot, s becsúsztatta helyette azt az öklömnyi sárgaranyat, amelyik a tarisnyája sarkát húzta.

- Úgy nézem, megpuhult már. Meg is dagadt a nagy fővésben, bele se fért már a kanalamba.

Mikor aztán a kalázi bíróné odaszaladtak nagy tamaskodva a bográcsához, Mátyás király kiosont az ajtón, s nyomtalanul eltűnt, mint a füst. S a kalázi bírónéknak kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, hogy utánaszaladjanak.

- Nini, apja, csupa szinarannyá változott a kavics, majd kiveri a szemem a ragyogás! - lelkesedett az asszony.

A kalázi bíró akkorára fátotta a száját, hogy majd elnyelte a bográcsot kattanostól, s akkorát jajdult, hogy elhallatszott a hetedik határba.

- Mi lelt, ember? - kérdezte ijedten a bíróné.

- Az lelt, hogyha a káposztáskövet főzte volna meg az a vándorlólégény, most akkora aranyam volna, hogy nem férne a szobában!

Azzal kapta magát a kalázi bíró, mérgében úgy kihajította az aranykavicsot az ablakon, hogy tán meg se állt Pomázig. Szaladtak is utána eszük nélkül, tüvé tették érte az egész határt, de máig se találták meg.

Hanem a szalonnásgombóclevest máig is kölevesnek hívják Kalázon.

ÖREGSZŐLŐI ISKOLÁK EMLÉKÉRE

Előző számunkban röviden beszámoltunk már arról, hogy október 24-én a Kápolnás- és Szent Imre Iskola falára emléktáblát helyeztek el a hálás hajdani diákok a megemlékező szentmise után, a Timár-Brichse volt iskola helyén pedig egy régi keresztet állítottak fel.

Most leközzöljük az ünnepségen elhangzott ünnepi beszédet, melyet Farkas Zoltánné, a jogutód, a Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola igazgatónője mondott el, felidézve a régi iskolák történetét.

Tisztelettel köszöntöm az ünnepi megemlékezés résztvevőit!

Az egykori öregszőlői diákokat és tanítóikat, a hozzátartozókat, és minden kedves jelenlétőt! Örömmel tettem eleget a megtisztelő felkérésnek, hogy a jogutód iskola képviselőjében felidézsem az egykori kedves iskolák emlékét.

Endrőd történetében volt olyan időszak, amikor húsznál több iskolaépületben folyt a tanítás a külterületen és a tanya világban. Ma a sok külterületi iskola közül az öregszőlői tanintézményekre emlékezünk. Mindegyiknek megvan a maga története, az egykori tanítványok és tanítók által teremtettt szellemisége, amit - bármilyen nehéz is volt az élet - szívesen felidéznek, akik átéltek.

Jó ideje kutatom, hogy mi hozta létre azt az erős kötődést, amit mindannyiszor megtapasztalok, amikor a maihoz hasonló megemlékezésen veszek részt. Sokat olvastam, sokakkal beszélgettem erről, és egyre inkább az a meggyőződésem, hogy ezekben az iskolákban különleges tehetségű emberek különleges körülményeket teremtettek, amelyek egész életre szóló emlékeket hagytak bennük.

Nem tudom megfogalmazni, hogy honnan ered az egykori iskolához való kötődés ereje, de talán nem is lehetséges, nem is szükséges ezt szavakba önteni. Ezt csak azok érezhetik, akik részesei voltak a közös élményeknek.

A ballagó diákoknak szoktuk útravalóul adni Bródy János következő sorait:

„Az örökös vándorút véget soha nem ér, s ha nincsen gyökerünk, elvisz a szél.” A gyerekek még nem nagyon értik, hiszen az út elején vannak, de a jelenlétük már biztosan tudja e sorok jelentését.

Azoknak az egykori tanítóknak és tanítványoknak, akik ma itt vannak, erősek a gyökereik, amelynek egyik fő ága bizonyára a valamikori iskola. Az iskola épülete, a tanítók, az osztálytársak, az órák, a közös játékok és minden, amit akkor ott átéltek. Beleégett a személyiségükbe, hordozzák magukban örökre, és valószínűleg ez hozza vissza őket. Szerencsés emberek azok, akik ilyen emlékeket őriznek.

Az öregszőlői iskolák történetét a teljesség igénye nélkül, röviden szeretném felidézni.

Egy 1871-ben készült felmérés szerint a tanítókezes gyerekek száma a községben 900, öregszőlőben 180, a tanyákon 50 fő volt. A 900-as évek elejétől folyamatosan nőtt öregszőlőben is a gyereklétszám, a túlszűfolttság miatt többször kellett új iskolaépületről gondoskodni.

1. sz. Szőlőskerti - Timár-Brichse Iskola (Briksze) 1870-1928.

Az egyes számú szőlőskerti iskoláról hivatalosan bejegyzett adatokat 1870-től találtunk. 1878-ban épült fel az új tanitólak és tanterem. Sok gyermek volt ekkoriban Öregszőlőben. Az 1880-ban bejegyzett adat szerint 60 fiú és 65 lány tanult Orosz Jánosnál az első négy évfolyamon.

1890-ben új iskola építését határozta el az egyháztanács a kertekben. Három év alatt felépült a kettős számú szőlőskerti-kisperesi csáki iskola. Mindkét iskolában 100 körüli volt a tanulólétszám.

1925-re azonban mindkét iskola túlszűfolt lett, ekkor épült fel a szarvasi úton a kápolnás

iskola. Az előregedett egyes számú szőlőskerti iskola épületét eladták Brichse Ernő tanítónak, amelyből lakás, majd posta lett.

Az egyes Szőlőskerti-Timár-Brichse iskola tanítói voltak 1870-1928-ig:

1. 1870-től 72-ig ismeretlen nevű, felhatalmazott tanító
2. Orosz János 1872-1893-ig engedélyes tanító
3. Leviczky Miklós
4. Vidovits Antal
5. Matula Károly
6. Mészáros Zoltán
7. Soós Lipót
8. Timár Mihály okleveles tanító 1905-től 1928-ig. Az egyik névadója az iskolának a köznyelven.

Ő volt Öregszőlőben az 1895 és 1920 között születettek nagybetűs Timár tanítója.

Mindent meg lehetett tanulni tőle, amire az itteni embereknek szüksége lehetett az életben.

Tanítói lényéből sugárzott az emberség, segítőkészség, kitartás, munkaszeretet és becsületesség. Így emlékeznek rá tanítványai.

Öregszőlő

Szent Imre, később központi Iskola
1929-1996

A két tantermes új iskolában az 1920 után születettek már az 5-6. osztályt is elvégezhettek. Szigorú, de jó tanítók tanították a felső tagozaton a szaktárgyakat. Paróczai Gergely, Brichse Ernő tanítók voltak az iskola első évtizedének a legnagyobb tanítói. Amit tanítottak, meséltek, megelevenedett a tanítványok előtt. A negyvenes években már a hetedik, nyolcadik évfolyam is működött.

A felső tagozatos gyerekek közül sokan csak késő ősztől kora tavaszig járhattak iskolába, mert szolgálni kellett menniük.

A háborús évek alatt csak rövid ideig szünetelt az iskola, a fűtést úgy oldották meg, hogy a tüzelőt a gyerekek vitték. Következett az államosítás, amely után új lendületet vett a felső tagozatos képzés.

Az ötvenes években fiatal, diplomás pedagógusok jöttek. Meghatározó pedagógus személyiség volt közöttük Fülöp Imre. Fiatalos lendülettel tanított, nevelt. Járasi versenyeket nyert tanítványaival magyarból és történelemből. 1954-ben, az akkor induló gyomai gimnáziumba 8 tanulót iskoláztattak be, akik megállták helyüket a gimnáziumban és a felsőfokon egyaránt. A hatvanas években Giricz Vendel igazgatóként igyekezett mindent megtenni az öregszőlői körzet 7 iskolájáért, a tanítókért, szülőkért, és a gyermekekért. Az iskolák fel-

szereztsége gyorsan nőtt.

A tanítók és a képesítés nélküli nevelők közül sokan szereztek diplomát. A pedagógusok a szülőkkel megértésben, szeretetben, tiszteletben, összefogva tevékenykedtek a gyermekekért. A pedagógusok nemcsak a szaktárgyakat igyekeztek jól megtanítani, hanem emberségre, kitartásra, tisztességre nevelték a gyerekeket. Az Öregszőlőből kikerülő tanulók megállták a helyüket a középiskolákban és a felsőfokú intézményekben. A hatvanas években a dolgozók iskolájában esténként felnőttek ültek az iskolapadokban. A Szent Imre Iskolában 46 év alatt mintegy 1500 gyermek végezte el a nyolc osztályt. A felső tagozatot 1975-ben bekörzetesítették. Az alsó tagozat működött még 1980-ig, majd 1990-96-ig. 1996-ban az iskola végleg bezárta kapuit.

Szent Imre Iskola tanítói 1929-1996-ig:

Palotai Ferenc	Pánczél István
Kovács Mátyás	Pánczél Istvánné
Paróczai Gergely	Bacsáné Harnos Irén
Brichse Ernő	Dr. Uhrinné
Bányai Emil	Szurovecz Margit
Kalmár Ákos	Bányai Judit
Bányai Tivadar	Timár Klára
Kalmár László	Márton Gábor
Kalmár Lászlóné	Vaszkó Irén
Földvári Lászlóné	Nádas Sándor
Kalmárné	Hunya Alajos
Schssler Irén	Giricz Vendel
Kovács Imre	Gácsai László
Lasnyi Zoltán	Timár Sándor
Hidvégi Tibor	Fagyas Mátyás
Hidvégi Tiborné	Varjú József
Gellai Béla	Pésóné Fekécs Irma
Gellainé Hunya Teréz	Bacsáné Hajdú Ilona
Czibulka József	Ráczné
Fülöp Imre	Mojzes Katalin
Ladányi József	Gálné Izsó Róza
Ladányi Paulik Ilona	Szurovecz Irma
Kalmárné	Dr. Fülöpné
Uhrin Erzsébet	Dinnyési Valéria
Nádasné	Timárné Kathy Mária
Palotai Katalin	Altné
Széchenyi László	Salamon Terézia
Tankó András	Janurik Judit
Martinákné	Soczó Bálintné
Pintér Ilona	Szujóné
Repa János	Somogyi Ágnes

Nagy örömünkre itt vannak közöttünk néhányan azok közül a pedagógusok közül, akire tanítványaik hálaival emlékeznek vissza, és itt vannak az egykori diákok, akik meghallották a szervezők hívó szavát. Mindannyiunk nevében szeretném megköszönni mindenkinek, aki hozzájárult ennek a találkozóznak a létrejöttéhez.

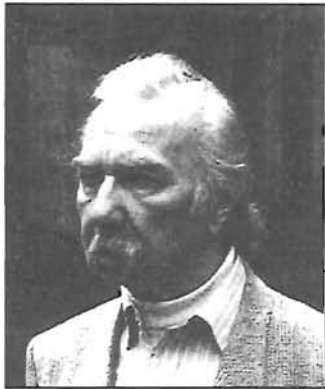
Kívánom, hogy érezzék jól magukat újra egymás társaságában, és őrizzék továbbra is szívük mélyén az egykori iskola emlékét.

Irodalmi oldal

Határ Győző est

1914. november 13-a, akárcsak az idén, péntekre esett. Határ Győző író, költő, filozófus - kinek nevét az elmúlt évben vette föl a Városi Könyvtár - született ezen napon.

2009. november 13-án délután, névadója születésnapjáról - telt ház előtt - emlékezett meg a könyvtár. A születésnapot köszöntő irodalmi délután tematikája egy verses kötet volt.

A magyar költészet kincsesháza könyvsorozatban, 68. kötetként 1998-ban jelent meg Határ

Győző válogatott verseinek kötete: H. Gy. Levelesládája alcímmel.

Maga a költő rendezte verseit a tizennégy fejezetbe, 14 levelesládába küldve el azokat. A válogatás során - mint ahogyan az utószóban megfogalmazta - figyelembe vette: „A magyar olvasó szereti a könnyebben megérthető, rövidebb műveket, az általa is megközelíthető, a fülbemászó dallamot.”

A levelesládák Határ Győző felnőtt életének egy-egy meghatározó élethelyzetéről, érzésekről szólnak, bennük az egészen személyes és az egész emberiséget érintő problémákról, közös sorsról. Kettős időrendiséget követ: a szerelemtől jut el az országot elhagyó, új hazára találó, de otthonra nem lelő, az öregséggel, a fizikai gyengüléssel, a halállal való szembenézésig. A ciklusokon belül a régebben íródott műveket követik a fiatalabbak.

Határ Győző figyel a hangokra: a budai síp, a sakál hangja, a hullámmoraj a doveri sziklákon, a szigetországi országos eső, a hazátlan elhaló éneke, a kanásztánc, a falaknak beszélés, a lélekharangjáték, az özvegyenyecske hadarórigmusa, az erdőzúgás, a dadogós hangja verseiben nem egyszerű hanghatás. A hangok szóalkotásokká, ritmusalakító szó szerkezetekké, régi szavak átformálásával keverednek-kavarodnak össze, amelyekre alliteráló, és a rokon értelmű szavakat is halmoz.

A Szerelmesek levelesládájában lévő verse örök és egyetlen igaz szerelmének, Prágai Piroskának íródott. Irigylésre méltó vágyakozás arra, hogy porrá válva is együtt maradjanak.

Lovagok levelesládája: Önarckép az egykoron lovagias költőről, akit az évek küzdelmei, a megélt esztendőök csatározásai marcona vitézé edzettek

Földönfutók levelesládája: Határ Győző élete meghatározó részét, idejét emigránsként élte le. Keserű véleménye volt arról, hogy nemzete nem becsüli meg élő nagyjait, csak holtuk után dicsóítja őket.

Otthonvalók levelesládája: Az otthonvalókon most szűkebb pátriáját, szülőfaluját, városát értjük, ahol Határ Győző megkapta azt a csodálatot és elismerést, amelyre mindig is vágyott, tágabb

értelemben vett szülőföldjétől, a hazától.

Magyari népek levelesládája: Éles, szatirikus képet fest a közállapotokról, egyúttal lesújtó véleményt mond az irodalmi élet anomáliáiról.

Édesanyák levelesládája: Megrendítő a gyász, amelyet édesanya tragikus elvesztése, öngyilkossága okozott, s amely feldolgozatlan örök sebet hagyott a költőben.

Életszentség levelesládája: Az élet-halál titkainak kutatása filozófiai sikon. Határ Győző életszentségének titka: hűség önmagunkhoz.

Húgomasszony levelesládája: Pajkos humor, évődő hang, tréfák, ízes mondókák, hadarórigmusok, megannyi nyelvi lelemény.

Sevallásúak levelesládája: Ezek a versek Határ Győző világképének alappilléreit mutatják meg: vagyis szellemi függetlenségét. Határ Győző szerint az élet: folyamatos égés-elhamvadás.

Turpisság levelesládája: Nyelvtörők, furfangos mondókák, játékos rímvázlatok, szatirikus pillanatok.

Ujjongók levelesládája: Valósi életörömről szól. 1987-es nagy betegsége, élet-halál küzdelme során megismerte a boldog felépülést - az újjászületést.

Ijedelmek levelesládája: Nyolcvanon túl - bármikor betoppanhat a kaszás. Filozofikus nyugalómmal túri: ha itt az idő, menni kell.

Haldoklandók levelesládája: A megváltoztathatatlan elfogadása, végső szembenézés, nem csak saját életével, hanem a közös emberi sorssal.

A világmindenség levelesládája: Az életről-halálról való sejtések, összegzés a világegész működéséről.

A verseket Mészáros Tibor (a Debreceni Csokonai Színház színésze, nem melléleg „Gyomai gyom”), Polányi Éva, Cserenyecz Éva Tumor Mariann és Tari Zsolt előadásában hallhattuk.

Dinyáné Bánfi Ibolya
könyvtárvezető

Húgomasszony levelesládája

BALKEZES BÓK

Édes Hölgyem maga gyönyörű!
Édes Hölgyem maga gyönyörű!
Édes Hölgyem maga gyönyörű!

Gyermek lehetett kislány korában
Mamája mondta:cuki hétéves
Papa mondta: csuda szépséges
Hogy masnija ,ilyen édes
Ide fényképét: hadd adoráljam!

mi volt fortélya: árulja el!
a manóba is árulja el!
hogyan csinálta árulja el!

hogy hervadása szívet szakasszon:
a cukorbabából ki minket megbabonázott-megörjített
abból a tündérszépéből mint lett
e ráncos rapcsos rút öregasszony!!

Izges Izgek

December

Gombás tojáskrokett

5 keménytojást egy áztatott zsemelével ledarálunk, majd hozzá adunk nyers tojást, pirított hagymát és gombát. Ha kell, kis zsemlemorzsát, hogy formázható massa legyen. A megformázott korpetteket zsemlemorzsába hengergetjük, forró olajban kisütjük. Kapor mártással tálaljuk.

Seidl Ambrus

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosi úton, a vásártér után

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

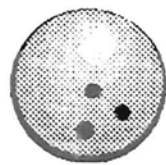
T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HIRDESSEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, diszebédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Tányéros tévé, bárhol az országban

upc direct

Most a bekötéstől számítva

három hónapig

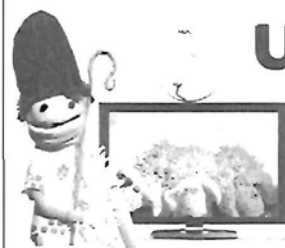
INGYEN !

Bronze csomag 29,

Silver csomag 40

magyar nyelvű műsorral

Akár 3 beltéri egységgel !

Silver csomag	M1	DSF
	M2	JimJam
	TV2	Minimax
	RTL Klub	Disney Channel
	Viasat3	BeBe TV
	Cool	VIVA TV - magyar
	Filmúzeum	MTV - magyar
	Duna TV	MTV Hits
	Magyar ATV	MTV Dance
	Hír TV	MTV 2
	Comedy Central	VH1
	Zone Reality	VH1 classic
	Travel Channel	Viva - német
	Discovery Channel	MTV Europe
Spectrum	Sky News	
Animal Planet	CNN	
National Geographic	BBC World	
TV Paprika	Euronews	
Film+	DW TV	
Hallmark	CNBC Europe	
Eurosport	ZDF	
Eurosport 2	Pro7	
Extreme Sports	Rai Uno	
AXN	Sport 1	
Echo TV	Sport 2	
Viasat Explorer	Sport Klub	
Viasat History	Cartoon Network	
Deko	Boomerang	
MGM	Blue Hustler	

Ezen felül még számos szabadon fogható csatorna!

Részletes feltételekről érdeklődjön üzletünkben
Telemax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755
Mobil: 20/337-8010; 20/9-629-681

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

BULA JÓZSEF férfi szabó, aki Endrődön élt, okt. 24-én 84 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: felesége, családja és unokái

özv. **FARKAS IMRÉNÉ GYURICZA MARGIT** volt endrődi lakos, aki Mezőtúron élt, 88 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja családja

HUNYA ALAJOS gyomai ny. pedagógus, november 19-én, életének 84. évében az Égi Hazába költözött. Gyászolja családja

IVÁNYI IMRE, aki Endrődön élt, 79 évesen okt. 30-án váratlanul elhunyt. Gyászolják: családja és a rokonság

ID. IVÁNYI LAJOS, volt Endrőd, Sugár utcai lakos, 90 évesen elhunyt. Gyászolják: családja

MENKŐ FERENC szobafestő, aki Endrődön élt, 68 évesen elhunyt. Gyászolja: családja

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

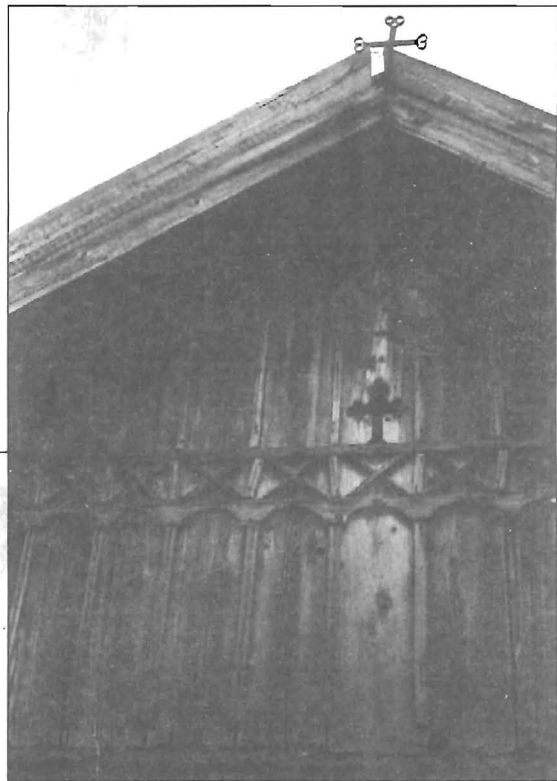
„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Fényképalbum

Balra lenn: régi endrődi képes levelezőlap
Jobbra: jellegzetes régi endrődi házak tűzfala

Hősök szobra

Kőröséslet

Endőd

Róm. kath. templom

Lütkép

BÖLLÉRPÁLINKA VERSENY

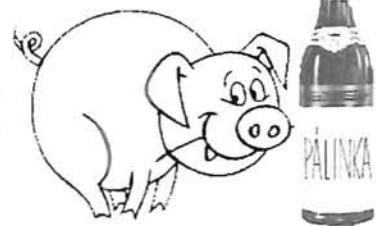
Kissé szeles, de verőfényes napsütésben kezdődött november 28-án városunkban az I. Gyomaendrödi Böllérpálinka Verseny, melynek a Bethlen Gábor Szakképző Iskola udvara adott otthont.

Reggel 7 órakor Dr. Komolovszki Ferenc sertésleperől 16 db 140 kilós ártány végzetét várta 16 nevezett csapat.

A böllérek és segédböllérek hagyományos eszközökkel, nagy szaktudással azon munkálkodtak, hogy a „kiszemelt áldozatokból” mihamarabb mindenféle finomság váljék...

Persze a hagyományos disznótör mellett a pálinka kóstolása sem maradhatott le. A finom falatok elkészítése közben sűrűn koccintottak a böllérek, s a cigánymuzsikát hallva mindenki dalra fakadt. A jó hangulatú disznótörös győztese Papp István, a Gazdakör elnöke és ötfős csapata lett.

Kedves vásárlóim!

Decembri ajánlataim:

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- virágföldek, műtrágyák, növénytápok
- üvegdemizsonok, cefrés hordók, műanyag kannák
- befőzéshez üvegek, üvegtetők, tartósító szerek
- szeneskályhák, kandallók, kályhacsövek
- zománc üstök, üstházak, gázegők
- fűnyírók, láncfűrészek, elektromos kézi szerszámok
- munkavédelmi bakkancsok, gumicsizmák, kesztyűk
- zománc festékek, falfestékek, glettek, csemperagasztók
- hígítók, ecsetek, kőműves szerszámok
- szegek, csavarok, csiszoló anyagok
- műanyag kukák, műanyag rekeszek
- viaszos vásznak, fürdőszoba szőnyegek
- kávéfőzők, vasalók, konyhai edények
- faliák, zsákok, izzók, elemek, stb.

Várom kedves vásárlóimat!

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván
FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com